

Mare

'Trump in attack mode? Big deal!'

Pagina 10

Libië is kapotgeschoten en diep verdeeld. 'Maar de colleges gaan door'

Pagina 3

Open access: iedereen is voor. (En is het oneens over hoe het moet)

Pagina 6 en 7

Beroepsgeheim of meldplicht: artsen en kindermishandeling

Pagina 9

Mag een homo in het bestuur?

Studentenpartij LVS: discriminatie bij Navigators Studentenvereniging Leiden

De christelijke studentenvereniging NSL discrimineert op grond van seksuele geaardheid. Dat beweert studentenpartij LVS. 'Aan homoseksuele leden worden andere eisen gesteld voor het vervullen van een bestuursfunctie.'

'Dit lijkt me in strijd met de Grondwet', reageerde rector Stolker. Hij gaf NSL tot maandag de tijd om de informatie te verschaffen, en gaat anders zelf met hen in gesprek.

Het klopt dat er met aankomende bestuursleden een soort sollicitatiegesprek wordt gevoerd, zegt Christiaan Verkerk, een van de ver-

tegenwoordigers van NSL. 'We gaan in gesprek over hoe je geloofsleven eruit ziet. Het is mogelijk dat seksualiteit en geaardheid dan ter sprake komt.' Maar kandidaten worden nooit afgewezen op hun geaardheid, zegt hij.

Er is geen sprake van discriminatie, zegt NSL-preses Niek Blok. 'Dat

zou ongrondwettelijk zijn, maar het is niet zo. We hebben een medewerkersprofiel. Daar staan dingen in over hoe je omgaat met wat God van je vraagt. Seksualiteit is daar onderdeel van, en dus wel onderdeel van het gesprek. Maar we gaan niet actief naar seksuele geaardheid vragen. Als het ter sprake komt, komt dat

uit de persoon zelf. Die is leidend.' Gerieke Prins van LVS zegt het beloofde document, waarin de Navigators hun beleid ten opzichte van homoseksuelen toelicht, nog niet te hebben ontvangen.

NSL laat weten dat ze nog contact met de studentenpartij zullen opnemen.

DOOR VINCENT BONGERS EN ANOUSHKA KLOOSTERMAN De studentenpartij wil weten of de universiteit wel bestuursbeurzen wil geven aan verenigingen die onderscheid maken op basis van geaardheid.

De kwestie kwam twee weken geleden voor het eerst aan bod, toen de partij een vraag indiende tijdens de universiteitsraadsvergadering. Toen wilde de LVS nog niet zeggen om welke vereniging het ging, maar was het 'bekend dat dit in ieder geval bij één vereniging gebeurt. Aan homoseksuele leden worden daar andere eisen gesteld voor het vervullen van een bestuursfunctie.'

Rector Carel Stolker vroeg daarom maandag om meer duidelijkheid: 'Het zou helpen als ik weet welke vereniging het is.' LVS-lid Gerieke Prins speelde daarop open kaart: 'Het gaat om Navigators Studentenvereniging Leiden. Daar wordt met bestuurders een sollicitatiegesprek gevoerd bij een landelijk orgaan. Er is een profielschets voor bestuurders. Als je valt op hetzelfde geslacht, dan komt dat aan bod in dat gesprek. Het idee is dat het een persoonlijk gesprek is waar dingen aan bod komen waar je mee zit. Alleen is het ook een sollicitatiegesprek. Dus voor studenten die niet heteroseksueel zijn, is er een andere invulling van het gesprek.'

'We zouden een document toegestuurd krijgen waaruit blijkt dat geaardheid nooit mag uitmaken, maar dat krijg ik al twee weken niet. We hopen dat het college op onderzoek uitgaat en er consequenties volgen als blijkt dat er sprake van discriminatie is; mogelijk het inhouden van bestuursbeurzen.'

Shinen op 444-selfie Vrijdag vierde de Leidse universiteit haar 444-jarig bestaan. Terwijl het cortège van het Academiegebouw naar de Pieterskerk schuifelde, schoten enkele hoogleraren nog even snel een selfie. Zie pagina 5. Foto Sjoep de Jong

Let op! Mare zoekt een stagiair(e)

Interesse in journalistiek? Bij Mare is plaats voor een stagiair(e), 3 tot 4 dagen per week. Mail sollicitatie, cv en artikelen naar frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Pagina 4

Diversiteitsbeleid zonder daadkracht

Het diversity office moest de universiteit inclusiever maken, maar kreeg onvoldoende steun van het college om het beleid goed uit te voeren.

Pagina 4

Rolstoelschans is niet altijd ijsvrij

Er moet meer aandacht komen voor studenten met functiebeperking, vindt studentenpartij CSL. De rolstoelschans is niet altijd ijsvrij, liften werken slecht.

Pagina 5

Rookverbod wordt eerder ingevoerd

Alle universitaire terreinen moeten al per 1 augustus 2020 rookvrij zijn. Rokers reageren verbolgen: 'Je wordt in quarantaine gezet. Ik vind het te ver gaan.'

Bandirah Pagina 12

Peukvrij

DOOR BART BRAUN De Nederlandse overheid treedt streng op tegen drugs, ook die waar je emotioneel of spiritueel wat van kan opsteken. Verslavende middelen die alleen maar ongezond voor je zijn, zoals alcohol, suiker en tabak, kunnen op opvallend meer begrip rekenen.

Den Haag is zelf ook verslaafd, natuurlijk. Als je een pakje per dag rookt, blaas je elk jaar zo'n driehonderd euro extra de schatkist in. Alle rokers samen rochelen zo ongeveer 2,5 miljard euro op. Daar kick je niet zomaar van af.

Toch lijkt dat langzaam maar zeker te gaan gebeuren. Er kwam een rookverbod in de horeca, er komt een rookverbod in de woonruimtes van de horeca, steeds meer winkels halen de kankerstaven uit het schap en wie zich tijdens de El Cid tussen de verse puistenkoppies waagt, ziet dat de eerstejaars vrijwel allemaal peukvrij door het leven gaan.

Straks mag er ook niet meer gerookt worden op de universiteit. In mijn eerste jaar mocht je nog je peuk opsteken in de kantine (we lieten balen tabaksbladeren door mammoeten over de gletsjers aanslepen), maar vanaf augustus volgend jaar moet het helemaal afgelopen zijn. Niet meer roken in de gebouwen, niet meer voor de ingang van de gebouwen, niet meer in de speciale bushokjes voor rokers bij de gebouwen, niet meer in de openlucht-fietsenstallingen op vijftig meter afstand van de ingang: alle universiteitsterreinen worden tabaksvrij.

Net zoals bekeerlingen de fanatiekste gelovigen zijn, zo zijn stoppers de grootste anti-rokers. Want de landelijke overheid die hier nu ineens het beste voor lijkt te hebben met haar burgers, stelt hier de wenselijkheid wel erg boven de redelijkheid. Een kwart van alle Nederlanders rookt, een per-

centage dat de afgelopen jaren nauwelijks is gedaald. Onder hen bevinden zich niet alleen Leidse en Haagse studenten, bestuurders en Spinozaprijswinnaars, maar ook de portiers die straks het niet-rookbeleid zouden moeten gaan handhaven.

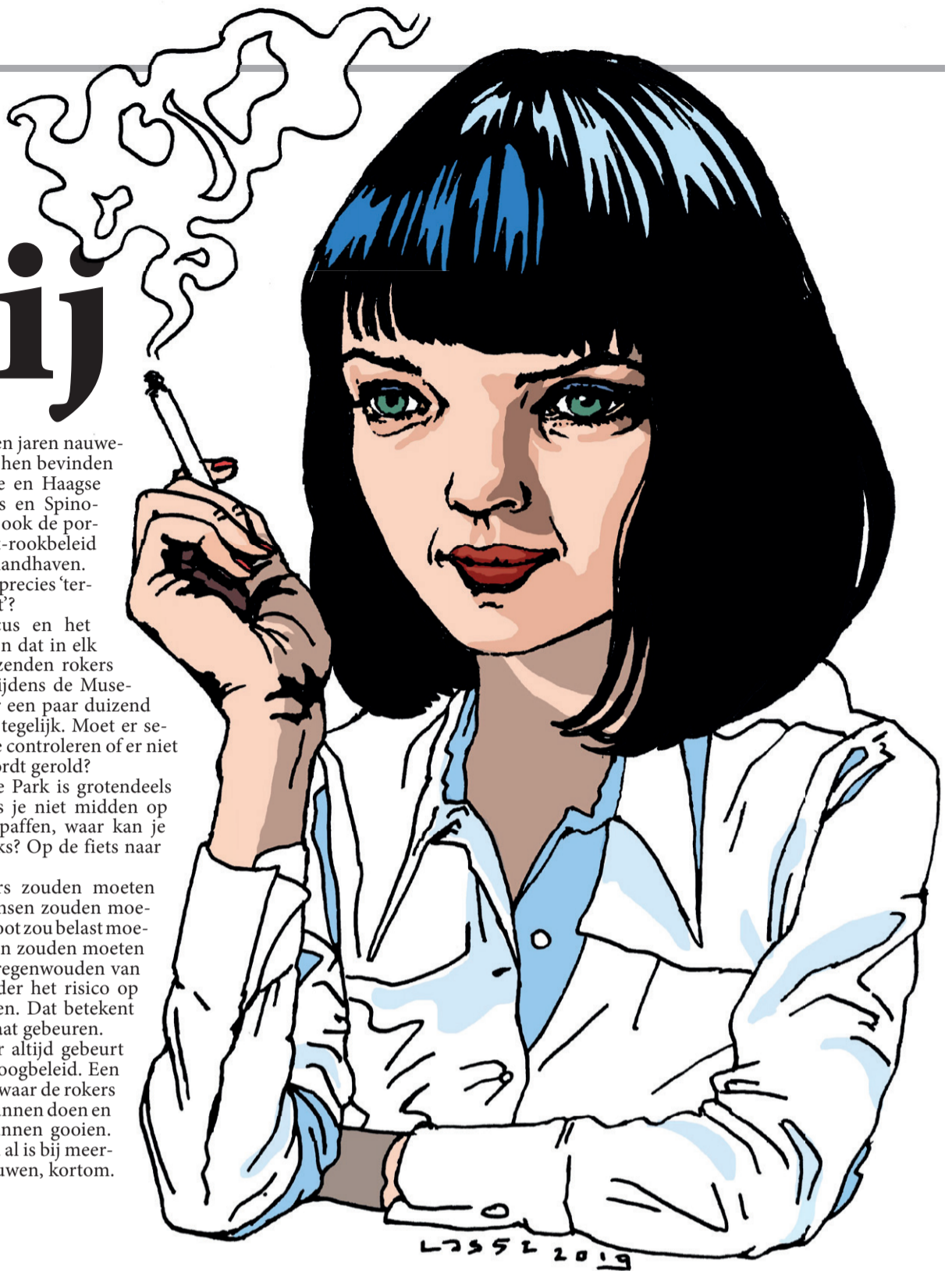
En wat is er eigenlijk precies 'terrein van de universiteit'?

De Hortus Botanicus en het bijbehorende terras zijn dat in elk geval. Komen tienduizenden rokers per jaar op bezoek. Tijdens de Museumnacht staan er daar een paar duizend aangeschoten mensen tegelijk. Moet er security rondlopen om te controleren of er niet stiekem een sjekkie wordt gerold?

Ook het Bio Science Park is grotendeels universiteitsgrond. Als je niet midden op de busbaan wil gaan paffen, waar kan je dan precies heen, straks? Op de fiets naar Oegstgeest?

Ja, natuurlijk, rokers zouden moeten stoppen. En dikke mensen zouden moeten afvallen, CO₂-uitstoot zou belast moeten worden en kinderen zouden moeten kunnen dansen in de regenwouden van Laos en Vietnam zonder het risico op een explosief te stappen. Dat betekent nog niet dat het ook gaat gebeuren.

Wat wel? Dat wat er altijd gebeurt in Nederland: een gedoogbeleid. Een plek ver van de ingang waar de rokers hun verslavingsding kunnen doen en peuken in een bak kunnen gooien. De situatie zoals die nu al is bij meerdere universiteitsgebouwen, kortom.

Colofon

Redactie-adres Reuvenplaats 3, 2311 BE Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
Website mareonline.nl
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 15.000
Hoofredactie
Frank Provoost frank.provoost@mare.leidenuniv.nl
Redactie
Vincent Bongers vbongers@mare.leidenuniv.nl
Bart Braun bbraun@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman a.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Susan Wichgers s.wichgers@mare.leidenuniv.nl
Medewerkers
Femke Blommaert · Holger Gzella · Tim Hoffman · Marit de Roij · Benjamin Sprecher
Fotografie Taco van der Eb · Marc de Haan
Illustraties Bas van der Schot · Bandirah · Silas.nl
Basisonwerp Roeland Segaar, Dokwerk Communicatie
Art direction en vormgeving marcel van den berg
Drukwerk Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk
Advertenties Bureau van Vliet B.V.
Postbus 20 2040 AA Zandvoort
Telefoon 023 - 571 47 45
Redactieraad
Prof. dr. Rick Lawson (voorzitter) · Prof. dr. Frank Israel (vice-voorzitter) · Dagmar Brouwer · Prof. dr. Willem van der Does · drs. Malou van Hintum · Emilie van Kinschot · Thomas van Klaveren · Nathan Oosthoek · Frank Rensen · dr. Alexander Pleijter · Maarten Jesse Pot
Jaarabonnementen
Een jaarabonnement op Mare loopt van september t/m juni. Belangstellenden kunnen Mare thuisgestuurd krijgen door €35 over te maken op IBAN NL68RAB00103257950 ten name van Universiteit Leiden (o.v.v. Mare en SAP-nummer 6200092091) en vervolgens een bevestigingsmail met daarin hun adres te sturen naar redactie@mare.leidenuniv.nl. Studenten betalen €25.
Ter controle graag in de bevestigingsmail ook het studentnummer vermelden.
Adreswijzigingen, klachten en opmerkingen over de toezending redactie@mare.leidenuniv.nl 071-5277272
Ingezonden mededelingen
Mededelingen voor het op donderdag verschijnende nummer moeten uiterlijk de voorafgaande donderdag 16.00 uur in het bezit van de redactie zijn.
ISSN 0166-3690

Column

Minder, minder, minder contacturen

Wanneer ik iemand vertel over mijn studie in Oxford gaan we altijd samen door een paar fases heen. Eerst zegt de ander dat ik dan vast heel intelligent moet zijn, waarop ik bescheiden antwoord dat dat inderdaad zo is. Dan begint hij of zij over de kosten, waarna ik geduldig uitleg hoe het me uiteindelijk is gelukt om alles te financieren. Vervolgens vraagt mijn gesprekspartner zich hardop af waarom ik op dat moment in Nederland ben – moet ik niet in Oxford zijn om colleges te volgen?

Met deze vraag komen we in het verraderlijke moeras terecht dat het uitleggen van het Oxfordse academisch jaar heet.

In de Middeleeuwen werd er aan de universiteit van Oxford gedoceerd volgens de scholastieke methode, die oorspronkelijk in dienst stond van het vinden van God door middel van de wetenschap. In Oxford werden er de eerste eeuwen dan ook voornamelijk geestelijken opgeleid. Om die reden werd het academisch jaar gestructureerd naar de religieuze kalender: een trimester rondom de feestdag van aartsengel Michaël (Michaelmas), een rondom de feestdag van Sint Hilarius (Hilary) en een rondom het Hoogfeest van de Heilige Drie-eenheid (Trinity). Alle drie de trimesters duren acht weken.

De meeste Engelse universiteiten die de afgelopen twee eeuwen zijn opgericht hebben gekozen voor een systeem met twee lange semesters, maar in Oxford – en in een niet nader te noemen andere universiteit zo'n honderd kilometer verder naar het noordoosten – worden tradities gekoesterd, niet in de laatste plaats om te tonen hoeveel ouder, beter en belangrijker ze zijn dan de rest.

Deze uitleg wordt doorgaans begroet met een mengeling van afschuw en onbegrip. 'Dus je hebt maar vierentwintig weken per jaar college en daar betaal je al dat geld voor?'

Ik moet de sfeer dan nog verder naar de knoppen helpen door te vertellen dat de meeste masteropleidingen geen colleges aanbieden in Trinity, waardoor ik slechts zestien weken college per jaar heb. Tegen deze tijd word ik aangekeken alsof ik krankzinnig ben.

Die reflex toont aan dat we in Nederland maar matig begrijpen wat wetenschappelijk onderwijs inhoudt. Goed wetenschappelijk onderwijs is namelijk gebaat bij een laag aantal contacturen.

Tijdens mijn semesters in Oxford ren ik van deadline naar deadline. Al je werk in zestien weken gepropt krijgen zorgt ervoor dat je efficiënt en zelfstandig leert werken, en, belangrijker nog, dat je gedwongen wordt om goed te plannen – iets wat zelfs op dit niveau vaak nog moeilijk blijkt.

De studenten die niet met stress om kunnen gaan raak je op deze manier kwijt. Lukt het je niet om binnen drie dagen alle literatuur door te nemen en een essay te produceren? Helaas. Snel kunnen werken is een belangrijke vaardigheid. Later heb je op je werk ook geen eeuwen de tijd voor elk punt op je to-do-list.

Nu hoeven de semesters natuurlijk niet per se zo kort te zijn om het aantal contacturen te verminderen. Minder college-uren aanbieden in semesters van normale lengte is ook een optie. Studenten die per vak meerdere colleges per week nodig hebben om de stof tot zich te kunnen nemen horen misschien niet op een universiteit thuis, waar zelfstudie en onderzoek centraal zouden moeten staan. Bovendien pak je er die onmenselijk hoge werkdruk voor academici mee aan: er hoeven minder colleges gegeven te worden en er zal een groot percentage studenten afvallen in het eerste jaar. Win-win.

PhD-studenten hoor ik regelmatig klagen over het gebrek aan structuur en deadlines in hun programma's. Een groter bewijs dat er ergens in het systeem iets goed misgaat bestaat bijna niet. Doordat ze altijd bij het handje zijn genomen hebben ze nooit geleerd te plannen. Dwing studenten daar dus toe, het liefst zo vroeg mogelijk in de studie. Als ze het niet in zich hebben, liggen er nog genoeg niet-academische paden open.

MARIT DE ROIJ studeerde geschiedenis en Russische studies in Leiden en volgt nu een vervolgmaster in Oxford

Dan maar college in de slaapzaal

Libische jurist onderzoekt de diepe verdeeldheid in zijn land

In 2011 kwam er in Libië een einde aan de dictatuur van Moeammar al-Khaddafi. Het land is echter beschadigd en de bevolking verdeeld. Jurist Suliman Ibrahim komt uit de zwaar getroffen stad Benghazi en helpt vanuit Leiden mee aan de wederopbouw.

DOOR VINCENT BONGERS 'In Benghazi is het nu redelijk stabiel. Een groot deel van de stad, waar in februari 2011 de protesten tegen het bewind van Khaddafi begonnen, ligt echter in puin. Ook de universiteit heeft flink te lijden gehad.'

De Libische jurist Suliman Ibrahim is zowel verbonden aan het Leidse Van Vollenhoven Instituut als aan de Universiteit van Benghazi. 'Ik was er een maand geleden nog. De derde verdieping van rechtenfaculteit is bijvoorbeeld niet te gebruiken, maar er zijn ook hele gebouwen gesneuveld. Men doet alles om de colleges door te laten gaan. Zo worden slaapvertrekken voor studenten gebruikt als collegezaal.'

Het leven is er dus best moeilijk. 'Maar we houden hoop. Als academicus doe ik mijn best om een bijdrage te leveren aan de wederopbouw. Duizenden mensen hebben geen huis meer en zijn opgevangen door familie en vrienden in Benghazi of in andere plekken in het land. Twee weken verblijven bij mensen in de bergen, kun je nog als een vakantie zien. Maar na acht maanden wordt zo iets toch wel problematisch. Ik heb geluk gehad dat mijn familie er redelijk ongeschonden uitgekomen is. Zij woonden in een gebied dat nauwelijks is beschadigd. Maar ik heb ook familieleden die buiten Benghazi wonen. In de plaats Benina, waar het vliegveld van Benghazi is, werd fel gevochten en ze moesten op de vlucht. Zij hebben maanden in een school verbleven.'

Ibrahim doet samen met Leidse en Libische wetenschappers onderzoek naar de wetgeving, rechtsspraak en de nationale identiteit van zijn land. Vanavond geeft hij er samen met collega Nienke van Heek een lezing over in het Lipsius.

Met de moord op Moeammar

al-Khaddafi op 20 oktober 2011 kwam er een einde van een dictatuur die 42 jaar had geduurd. 'Toen de protesten in het begin van dat jaar net waren begonnen, vroeg Khaddafi aan de demonstranten: "Wie zijn jullie?" Op zich bleek dat best een valide vraag. Gedurende zijn dictatuur was Khaddafi namelijk heel erg gericht op Arabisch nationalisme. Er zijn allerlei minderheden in het land, bijvoorbeeld stammen en volken als de Imazighen, Toeareg en Toeboe, die dat nationalisme als discriminerend ervaren. Wij onderzoeken hoe overheidsinstanties en de wetgever met deze problematiek omgaat. Deze minderheden eisen bijvoorbeeld dat hun taal dezelfde officiële status krijgen als het Arabisch.'

Die bevolkingsgroepen vinden het verwijzen naar Libië als Arabische staat dan ook problematisch, zegt Ibrahim. 'Hun bezwaren hebben wel degelijk hun weerklank gehad in beleid, blijkt uit ons onderzoek. Sinds 2011 wordt het land in officiële documenten ook niet meer als zodanig omschreven. Wij vonden opvallend dat er geen

bezwaren waren tegen deze stap, terwijl het pan-Arabisch denken toch decennia lang is aangewakkerd door de dictatuur.'

Wat betreft taal is er nog wel wat te winnen. 'Arabisch is nog steeds de enige officiële taal in het land, al mogen bijvoorbeeld de Imazighen wel in hun eigen taal lesgeven in de gebieden waar zij leven.'

Het gaat nog een hele toer worden om Libië weer op de been te krijgen. 'Mijn land is erg verdeeld. In 2012 waren er heel succesvolle verkiezingen. Iedereen was toen heel optimistisch. We konden eindelijk stemmen. Bij het stemlokaal werden snoepjes uitgedeeld en drankjes ingeschonken.'

Ibrahim: 'Het land raakte echter verdeeld en heeft nu eigenlijk twee regeringen: het Islamistische Nieuw Algemeen Nationaal Congres in Tripoli en het parlement in Tobroek dat wordt gesteund door het Libische nationale leger. Die twee zijn in een gewapende strijd met elkaar verwickeld. De internationale gemeenschap probeert heel hard die twee partijen samen te brengen. Om een oplossing te vinden moeten we naar de bron

van de oorzaak van die verdeeldheid. Daarom doen we dit onderzoek dan ook.'

Is de rol van de Khaddafi-clan uitgespeeld? 'Dat is twijfelachtig. Een van de zonen van de dictator, Saif, zou mee willen doen aan de verkiezingen later dit jaar. Saif al-Khaddafi kreeg bij verstek de doodstraf opgelegd van de rechtbank in Tripoli in 2015, en het Internationaal Strafhof vaardigde een arrestatiebevel tegen hem uit.'

Toch is het mogelijk dat hij weer een rol van betekenis krijgt.

'Tijdens het bewind van Khaddafi zijn bepaalde stammen voortgetrokken die nu hun macht grotendeels kwijt zijn. Die willen ze natuurlijk maar al te graag terug, dat kan wellicht met Saif. Verder zijn er ook wel mensen die vinden dat het nu zo beroerd gaat dat ze haast terugverlangen naar Khaddafi: "Zo slecht was die tijd niet," is hun idee.'

Suliman Ibrahim Nienke van Heek, *National Identity in Post Gaddafi Libya*. Lipsius (zaal 1.48) donderdag 14 februari, 17:15 uur

Studenten van de Universiteit van Benghazi vieren dat ze zijn afgestudeerd. Het universiteitsgebouw op de achtergrond is vernield tijdens de burgeroorlog. Foto Abdullah Doma/AFP/ANP

Nieuws

Tamponautomaten

Het college van bestuur heeft besloten om automaten met tampons en maandverband te plaatsen in een aantal grote universiteitsgebouwen. Dat meldde vice-collegevoorzitter Martijn Ridderbos maandag tijdens de universiteitsraad. Bij de vorige vergadering, twee weken geleden, hadden de studentenpartijen om de automaten bij de drukst bezochte toiletten gevraagd. 'We gaan er werk van maken', aldus Ridderbos. 'Na een jaar evalueren we dan of er ook daadwerkelijk vraag naar de producten is. De studenten hadden ook verzocht om er voor te zorgen dat de universiteit geen winst maakt op de tampons en maandverband. 'We zijn geen handelaar in dat soort producten', zei Ridderbos. 'Maar werken samen met een exploitant om dit te realiseren. Dit bedrijf zal winst maken.' De universiteit verdient er zelf niet aan. Sinds kort staat er overigens in het Lipsius wel een automaat van School Supply, waar ook tampons in zitten.

Renteaftrek studieschuld

Het leenstelsel voor studenten heette bij invoering nog het 'sociaal leenstelsel', omdat de rente zo laag was. Dat bleek toch een beetje duur: het ministerie van Onderwijs gooide de rente op studieschulden vorig jaar omhoog. Als je vorig jaar afstudeerde betaal je tot 2013 letterlijk 0,0% rente over je studieschuld, maar voor latere studenten wordt dat meer. Als de rente straks wel daadwerkelijk bestaat, zou je hem ook moeten kunnen aftrekken van de belasting, vond de jongerentak van het CDA. Zij brachten een motie daarover in stemming op het landelijke CDA-congres vorige week, en die werd aangenomen. Dat betekent niet dat de studieschuldrenteaftrek nu ineens op tafel ligt: het CDA is niet de enige regeringspartij, en heeft afspraken gemaakt in het regeerakkoord. Die verhoging die in 2020 in zou moeten gaan, kwam met de hakken over de sloot de Tweede Kamer door: de voltallige oppositie was tegen. Nu ligt het bij de Eerste Kamer.

Studenten langer thuis

In 2017 waren jongeren gemiddeld 23,5 jaar toen ze uit huis gingen, in 2012 was dat nog 22,8 jaar, dat becijfert het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De verschuiving was het sterkst bij studenten, die in 2016 gemiddeld 1 jaar later zelfstandig gingen wonen dan in 2012. Werkende jongeren gingen 0,7 jaar later uit huis. Uit eerder onderzoek van het CBS bleek dat het sociaal leenstelsel een belangrijke factor is voor studenten om langer bij hun ouders te blijven wonen. In de jaren voor de invoering van het sociaal leenstelsel gaat rond de 42 procent van de wo-studenten binnen vier maanden na aanvang van de studie zelfstandig wonen. Met de invoering van het sociaal leenstelsel neemt dit percentage sterk af, tot slechts 27 procent in 2015 en 24 procent in 2016.

Universiteit groeit fors

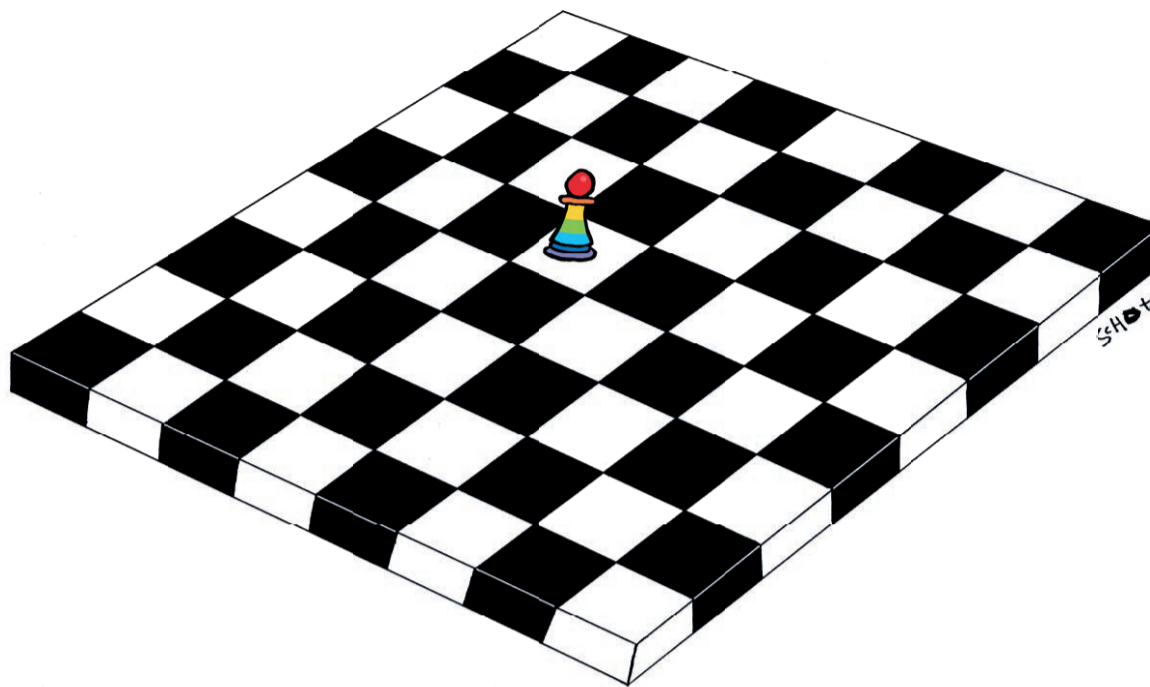
Het definitieve aantal studenten aan de Universiteit Leiden is met 3,3 procent gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. In totaal hebben 29045 studenten zich aangemeld, tegenover 28.130 in 2017-2018. In totaal noteren alle universiteiten in Nederland een groei van 5,3 procent, blijkt uit cijfers van de VSNU. Ook het aantal internationale studenten is toegenomen. Van de totale populatie is momenteel 19,2 procent afkomstig uit het buitenland.

Dertigduizend films

De universiteitsbibliotheek biedt sinds deze week het filmplatform Kanopy aan. Kanopy streamt meer dan dertigduizend speelfilms en documentaires aan. Op computers van de universiteit zijn filmklassiekers te bekijken, maar vooral ook heel veel documentaires. Buiten de universiteit is het streamingplatform ook beschikbaar door op <https://leidenuniv.kanopy.com/> in te loggen met een ULCN Account.

Diversiteitsbeleid op de schop

'Diversity office raakte in eenzame positie'

Het diversity office kreeg de opdracht om de universiteit diverser en inclusiever te maken, maar kreeg niet voldoende steun van het college om het beleid goed uit te voeren. Dat moet anders.

DOOR VINCENT BONGERS Vijf jaar geleden kwam er een universiteitsbreed diversiteits- en inclusiviteitsbeleid. Er werd een diversity office in het leven geroepen en het college van bestuur stelde een diversity officer aan. De post werd vervuld door Isabel Hoving, maar haar termijn is net afgelopen en zij nam afscheid.

Het college vond vijf jaar een mooi ijkpunt en heeft aan een commissie onder leiding van Huib Pols,

hoogleraar geneeskunde en oud rector van de Erasmus Universiteit, gevraagd het Leidse diversiteitsbeleid door te lichten. De rapportage van de commissie is afgerond.

Pols schrijft dat de commissie 'bijzonder veel waardering heeft voor wat het diversity office sinds 2014 heeft bereikt. De inzet van deskundige medewerkers heeft ertoe geleid dat het diversiteits- en inclusiviteitsbeleid stevig op de kaart staat.'

De commissie constateert tegelijkertijd dat het office 'onder niet eenvoudige bestuurlijke omstandigheden heeft gewerkt, waardoor het in een ingewikkelde en eenzame positie is gebracht.'

Het college van bestuur heeft zich volgens de commissie sterk verbonden aan het slagen van het beleid,

maar delegeerde veel van de uitvoering naar het office 'dat logischerwijs een steeds grotere verantwoordelijkheid voelde voor de realisatie van het beleid maar geen doorzettingsmacht heeft.'

'Onder andere het gebrek aan bestuurlijke dekking en doorzettingsmacht maakt het moeilijk om duurzame veranderingen teweeg te brengen.' Het office had kortom niet voldoende slagkracht.

Een van de gevolgen hiervan is dat het eigenaarschap van het diversiteitsdossier momenteel nog grotendeels bij het office zelf ligt en nog te weinig bij de faculteiten, instituten en opleidingen, schrijft de commissie.

Pols stelt voor om van het office een expertisebureau te maken

en 'het bestuurlijk eigenaarschap duidelijker bij het college, de faculteiten, instituten en opleidingen te beleggen en hiermee het office deels te ontlasten.'

Het expertisebureau kan zich dan 'toewijden aan zaken zoals het ondersteunen van de werkvloer, het uitvoeren van onderzoeken, het vergroten van het bewustzijn in de universiteit en formuleren van algemeen diversiteitsbeleid.'

Het college neemt de adviezen van de commissie over en is van plan om van het office een expertisebureau te maken. Ook moet er veel meer 'bottom up' vanuit de instituten en faculteiten opgezet worden. Een van de decanen zal 'bestuurlijk boegbeeld' worden van deze meer decentrale aanpak.

'Scootmobiel kan niet uit lift'

Zorg dat de rolstoelschans ijsvrij is, en repareer defecte liften: studentenpartij CSL wil dat de Faculteit Sociale Wetenschappen beter rekening moet houden met studenten met functiebeperking.

De partij vroeg gehandicapte studenten welke problemen ze in het Pieter de la Court-gebouw ondervinden. Donderdag legt de partij de bevinningen en verbeterpunten voor aan het faculteitsbestuur, tijdens de faculteitsraadvergadering.

Vaak ontbreken gehandicaptenplaatsen in collegezalen. Die zijn er wel in de grote hoorcollegezaal in

de kelder, maar daar is de lift defect: 'Daardoor kunnen invalide mensen niet bij de voorkant van de zaal komen. Dat is vervelend, omdat juist voorin de zaal ruimte is voor rolstoelen', schrijft de studentenpartij.

'Er ligt al ruim 3 maanden gebroken glas van een tl-buis in deze lift en de knop naar beneden ontbreekt. Scootmobielen passen wel in de lift, maar kunnen hier met geen mogelijkheid uit. Bovendien werkt de lift van beneden naar boven alleen wanneer vanuit de lift op het knopje buiten de lift wordt gedruwd.'

De lift vanaf de fietsenstalling naar het gebouw is ook stuk, dus gebrui-

ken studenten die het nodig hebben de nooduitgang om naar binnen te kunnen. 'Deze moet geopend worden door iemand van de receptie, waardoor invaliden afhankelijk zijn van anderen.' In de winter wordt de rolstoelschans niet ijsvrij gemaakt. 'Het zou handig zijn om iemand aan te wijzen die dit in de gaten houdt bij slechte weersomstandigheden', adviseert CSL.

Ook zijn studenten met een beperking niet altijd op de hoogte van vluchtroutes, en weten ze niet aan wie ze het moeten vragen.

Studenten die slecht ter been zijn hebben daarnaast moeite met het

op tijd komen op colleges. 'Als oplossing is hiervoor een buddysysteem bedacht, waarbij een student aantekeningen doorstuurt. Helaas blijkt dit systeem niet voldoende te werken. Het komt niet bij iedereen van de grond en studenten voelen zich bezwaard als ze inspanning van anderen moeten vragen', schrijft CSL.

Daarnaast is het voor invalide studenten lastig om zich binnen 15 minuten van de ene naar de andere locatie te verplaatsen, als ze vakken volgen bij andere faculteiten. De studentenpartij vraagt of het bestuur wil kijken of roostermakers hier rekening mee kunnen houden. **AK**

Raad wil psycholoog voor promovendi

De universiteitsraad wil graag een promovendipsycholoog. Het college van bestuur wil eerst onderzoeken of dat wel echt nodig is.

'Het is gebleken dat promovendi veel stress en psychische klachten ervaren. We zouden dan ook graag van het college willen weten of het aanstellen van een psycholoog voor promovendi mogelijk is,' zei Nathanja van den Heuvel van promovendipartij PhDoc maandag tijdens de universiteitsraadsvergadering waar het werkplan promo-

vendizaken werd besproken.

De TU Delft heeft al een specialist voor promovendi in dienst en de Universiteit van Utrecht is van plan een promovendipsycholoog in te huren.

Het college van bestuur in Leiden wil die stap nog niet zetten. 'Contractpromovendi met stress en psychische klachten kunnen terecht bij de bedrijfsarts die ze vervolgens kan doorverwijzen naar een psycholoog,' zei vice-rector Hester Bijl. 'We evalueren dit jaar of deze aanpak goed werkt of niet. Dan blijkt of deze me-

thode werkt, of dat er iets anders nodig is.'

De raad wil ook graag meer aandacht voor internationale buitenpromovendi. 'We maken ons als raad best wel zorgen over hun positie,' aldus Van den Heuvel. 'Vooral snog vallen zij buiten de richtlijnen die gelden voor contractpromovendi. Zij kunnen alleen op individueel niveau afspraken maken met de universiteit. Dat werkt willekeurig in de hand. Het zou goed zijn om daar beleid voor te maken.'

Bijl: 'We zijn het eens met de raad

dat er meer aandacht voor deze promovendi moet komen. Het college heeft hier ook al met de directeuren van de *graduate schools* over gesproken. We zijn bezig om een beter beeld te krijgen van de situatie. Het is namelijk een heel diverse categorie. We moeten eerst een analyse maken van de verschillende groepen buitenpromovendi. Dan kunnen we daarna bepalen wat voor elke groep de meest urgente zaken zijn die we gaan aanpakken, om te zorgen dat het beter gaat. Ik maak graag een afspraak met PhDoc om hierover te praten.' **VB**

‘Rokers in quarantaine’

Verbod op campus wordt nog eerder ingevoerd

Roken op universiteitsterrein is straks verboden, maar niet iedereen ziet dat als iets positiefs

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK Twee weken terug schreef *Mare* dat de Universiteit Leiden roken op universiteitsterrein gaat verbieden. Door dit in te voeren per 1 januari 2021 wilde de universiteit vooruitlopen op de plannen van het ministerie van Volksgezondheid. Het tegengestelde blijkt het geval: alle terreinen behorend bij hbo's en universiteiten moeten namelijk al per 1 augustus 2020 rookvrij zijn. Dat zegt projectmedewerker Liesbeth Naaborgh van

het Trimbos Instituut tegen *Mare*. ‘De nieuwe wettelijke regeling moet nog wel uitgewerkt moet worden in een Algemene Maatregel van Bestuur.’

Over nog geen anderhalf jaar mag er dus op last van de overheid niet meer rond de universiteitsgebouwen worden gerookt. Niet alle studenten zijn daar blij mee. ‘De overheid grijpt hiermee teveel in op de persoonlijke keuzevrijheid van individuen’, vindt een geschiedenisstudent die voor het Lipsiusgebouw een sigaret opsteekt. Hij wil niet met zijn naam in de krant, omdat zijn ouders niet weten dat hij rookt. ‘Ik snap dat de overheid mensen steeds meer wil beschermen, maar deze stap vind ik te

groot. Waar stopt het? Gaan ze straks ook de consumptie van vlees en alcohol verbieden?’

Een andere anonieme rokende geschiedenisstudent: ‘Je wordt zo een beetje in quarantaine gezet als je gaat roken. Ik vind het te ver gaan.’

Zouden ze op een andere plek gaan roken als hen dat over anderhalf jaar vriendelijk wordt gevraagd? ‘Ja, maar het ligt ook aan de maatregelen die erop volgen. Het lijkt me moeilijk te handhaven als er geen sancties op staan.’ En ook het uiteindelijke doel van het beleid, namelijk mensen te laten stoppen met roken, wordt bij deze studenten niet bereikt. ‘Ik zou zeker niet stoppen zodra de universiteit dit

invoert.’ Wanneer wel? ‘Als een pakje tien euro kost.’

Verderop, voor de universiteitsbibliotheek, zit Maurits van Breukelen (23, Japans) op een bankje te roken. Hij wist niet van het plan, maar vindt het best een goed idee. ‘Het is voor iedereen gezonder. Het zou voor mij geen reden zijn om te stoppen; dan ga ik wel ergens anders staan. En dat maakt het ook wel een beetje krom: als je een paar meter verder staat, kun je alsnog roken. Ik vind het niet betuttelend, sterker, ze zouden het op veel meer plekken moeten afschaffen. Maar zolang dat niet gebeurt, blijf ik gewoon roken.’

Voor het KOG staan twee buiten-

landse studenten een sigaret te roken. Katie Douhety uit het Verenigd Koninkrijk (24, master criminal justice) had nog niet van het plan gehoord, maar vindt het ‘not bad’. ‘Ik heb een tijdje aan een universiteit in Californië gestudeerd, en daar mocht je ook nergens roken. Toen moest je echt ergens heen fietsen tot je een sigaret kon opsteken, zodat studenten het stiekem deden achter een boom.’

Haar landgenoot Oliver Chapman (23, master public international law): ‘Ik ben het gewend; in het VK wordt alles heel strak gereguleerd. Ik zou er misschien zelfs wel minder door roken, of genieten van de wandeling naar een verderop gelegen stukje.’

Ook aan het begin van het cortège werden selfies gemaakt. Foto Marc de Haan

444 kaarsjes op de taart

Rector magnificus Carel Stolker sprak tijdens de viering van de 444e dies natalis in de Pieterskerk zijn zorgen uit over de Brexit. Maar hij hield het kort: ‘Het is elk jaar weer een lange zit.’

Hoe lang moet je nog spreken als er al twee oraties zijn geweest en er twee eredoctoraten zijn uitgereikt? Niet al te lang, vond Carel Stolker vorige week vrijdag. ‘De hele speech staat morgen in *de Volkskrant*. Dat geeft mij nu de gelegenheid om snel door mijn slides te gaan.’

Stolker zei dat samenwerking tus-

sen de universiteiten van het ‘aller-grootste belang’ is, niet alleen binnen Nederland, maar ook in Europa en de rest van de wereld. ‘De problemen in de wereld zijn enorm, ze lijken soms alleen maar groter te worden. Het zijn de grote vragen waar de wereld voor staat en die om oplossingen vragen, en aan die oplossingen kunnen wij als universiteit een bijdrage leveren.’

‘Zonder universitaire samenwerking kan het niet, dan zijn we veel te klein. We hebben in Europa grote zorgen, zoals over anderhalve maand het voorgestelde vertrek van de Britten uit de EU. Dat is ontzet-

tend slecht voor de Britten zelf en heel slecht voor ons. Juist het Verenigd Koninkrijk is belangrijk in al het wetenschappelijk geweld’, zegt Stolker. ‘Maar door de Brexit drijft dat verder van ons af.’

Hoe kan het beter? Stolker: ‘Landen komen er meer en meer achter dat je universiteiten in de wereld kunt inzetten om die uiterst gespannen relatie tussen landen te verbeteren en het wetenschappelijk niveau in stand te houden of laten ontwikkelen. De problemen in de wereld zijn te groot om ook daar ruzie te maken.’ **SVL**

Gehandicapte studenten krijgen hun geld

Onder de nieuwe Participatiewet bleef 50 miljoen euro, bedoeld voor gehandicapte studenten, op de plank liggen. Een net aangenomen motie moet ervoor zorgen dat het geld toch bij de studenten terecht komt.

Dinsdag stemde de Tweede Kamer in met een motie waarin staat dat de toelage voortaan door DUO moet worden uitgekeerd, en dat de hoogte gelijk is aan de studietoelage van

de Wajong, de wet die gold vóór de invoering van de individuele studiefinanciering.

Dat komt neer op ongeveer 300 euro per maand, ongeacht de woonplaats van de ontvanger. Dat zal voor veel studenten met een beperking een forse toename betekenen.

Studenten met een beperking hebben recht op een toelage, en die krijgen ze van de gemeente. Dat betekent in de praktijk dat de hoogte van de toelage verschilt per plaats,

ontdekte studentenvakbond LSVb. Elke gemeente hanteert andere regels en dat verschil zie je in de studentenportemonnee.

Zo kregen studenten in Utrecht 100 euro, terwijl de toelage in Amsterdam 280 euro was. Uit onderzoek van het ministerie van Sociale Zaken bleek dat door de regionale verschillen er 50 miljoen euro in de kas bleef liggen, van de 53 miljoen die naar de gehandicapte studenten had moeten gaan. **AK**

‘Vrijheden met voeten getreden’

Arbeidsjurist en oud-rector Paul van der Heijden kreeg vorige week een koninklijke onderscheiding voor zijn werk bij de International Labour Organization.

‘Het is alweer een tijd geleden, maar ik ben een keer naar Indonesië geweest, naar Jakarta. Daar zat een vrouw in de gevangenis. Ze had acht jaar gevangenisstraf gekregen omdat ze een staking had georganiseerd met haar vakbond. Ik ging erheen, heb met de ministers gesproken en ben ook naar de gevangenis gegaan. Zij zat toen al drie jaar. Ik vroeg wat ga ze zou doen als ze vrijkwam. Ze keek me glimlachend aan en zei: ‘Een hele grote staking en demonstratie organiseren.’

‘De International Labour Organization maakt internationale verdragen, en ziet toe op het nakomen van die regels. Daar komt mijn comitè bij kijken: ik ben vijftien jaar voorzitter geweest van de ILO-commissie die toeziet op vrijheid van organisatie. Het is wereldwijd heel belangrijk dat iedereen die dat wil zich mag verenigen, om bijvoorbeeld een vakbond te maken, en arbeidsvoorwaarden mag afspreken.’

‘Die twee vrijheden worden in veel landen helaas met voeten getreden. Dan kan een vakbond een klacht indienen. Wij gaan dan kijken en geven aanbevelingen aan dat land, om, kort door de bocht, hun leven te beteren.’

‘Soms lukt dat wel, soms niet. Soms ga ik naar zo'n land toe om met de ministers te praten, als ze me willen ontvangen. Dan probeer je in gesprekken uit te vinden waar de moeilijkheid zit. Je gaat ook in de gevangenis kijken, om te kijken hoe de persoon daar behandeld wordt, en wat die er nog over te zeggen heeft. In sommige landen, zoals Colombia, hoefde je niet naar de gevangenis. Daar is de vakbondsman- of vrouw al vermoord. En zijn daar jaren geweest dat er tweehonderd per jaar vermoord werden.’

‘Grote multilaterale organisaties als de Verenigde Naties, de World Trade Organization hebben het moeilijk tegenwoordig, in de tijd van nationalisme, populisme en protectionisme. Zo ook de International Labour Organization. De paradox is natuurlijk dat ze broodnodig zijn. Bijna alle problemen die er zijn, zijn juist internationaal verbonden. Van het klimaat snapt iedereen dat het internationaal is, maar arbeid is ook

internationaal geworden. Heel veel producten die wij dagelijks gebruiken zijn samengesteld met onderdelen uit andere landen. De telefoon die ik nu in mijn handen heb, komt vermoedelijk uit China; de onderdelen ervan uit vijftien andere landen.’

‘De sociale dialoog tussen werkgever en arbeiders is ook al honderd jaar oud. Cao's zijn ook honderd jaar oud. Er wordt veel over geklaagd, maar er is geen alternatief. Het alternatief is niks. Dan krijg je zppers, en die krijgen helemaal niets.’

‘Hoe het verder moet met het flexwerk, met zppers, en al die rommelige contracten die in getal toenemen, en al die nadelen hebben, is een belangrijk thema. Het zoste-eeuwse model van de arbeidsverhoudingen wordt uitgehouden. Daar moet iets aan gebeuren. Alles wat een gewone werknemer heeft -pensioen, doorbetalen bij ziekte of vakantie, vakantiegeld -heb je niet als je platformwerker of Deliveroo-rijder bent. Flexers zijn er altijd geweest, maar het aantal neemt zo snel toe. Er zijn inmiddels een paar miljoen in Nederland.’

‘Het moet breder: iedereen die werkt, komt een zekere bestaanszekerheid toe. Het hele sociale systeem draait om het begrip werknemer, en tot twintig jaar geleden was iedereen dat ook. Maar dat is nu verflex, om allerlei redenen, dus die bestaanszekerheid moet verbreed worden naar andere groepen. Die moeten dan natuurlijk wel premie betalen. Zppers betalen die nu niet. Voor wat, hoort wat.’ ‘Toen mijn oudste zoon zijn eerste loonstrook kreeg, zei hij: ik moet wel heel veel aan dat pensioen betalen. Hij wilde het liever zelf regelen. Maar als je onder een cao valt, kan dat niet. Die verplichte solidariteit heeft een reden: anders doen sommigen het wel, en anderen niet. Die worden ook 65, en dan moeten ze de bijstand in, dus moet de staat betalen. Zo'n collectief systeem is dus zo gek nog niet.’ **AK**

Iedereen is voor,

Een steen in de publicatievijver: 'Plan S' moet wetenschap opengooien

Om de impasse rond het openbaar maken van wetenschappelijke publicaties te doorbreken, hebben Europese subsidiegevers een radicaal plan bedacht: Plan S. Maar wetenschappers zijn kritisch. 'Het is een hardnekkig misverstand dat alles gratis wordt.'

Is Plan S een soort wetenschaps-Brexit? Daar komt het volgens de critici wel op neer. Te snel, te ondoordacht, het kwalijkt voor de jongere generaties, en de gevolgen laten zich moeilijk overzien. Nu wordt de soep natuurlijk niet zo heet gegeten als hij werd opgediend, maar –

Niet zo snel! Er zijn ook mensen die de discussie amper gevolgd hebben. Welke soep?

Wetenschappers schrijven hun onderzoeksresultaten op in artikelen in vakbladen. Veel van die vakbladen zitten achter betaalmuren. Het onderzoek wordt betaald van belastinggeld, maar vervolgens zijn die resultaten niet openbaar voor de belastingbetaler. Patiënten kunnen niet bij informatie over hun ziekte, journalisten, bedrijven en goede doelen kunnen niet bij onderzoek die hun werk verder zou helpen, en ontwikkelingslanden kunnen hun achterstand niet inlopen. De goede informatie zit achter slot en grendel, en de charlatans en idioten van deze wereld vullen die leemte maar al te graag met slechte informatie.

De overheid wil dan ook al tijden van die betaalmuren af. Onder wetenschappers bestaan er echter uiteenlopende opvattingen over deze beweging naar 'open access', en het percentage open artikelen in Euro-

pa schommelt al jaren rond de 25 procent.

Waarom werken wetenschappers mee aan betaalmuren?

Zij hebben zelf wel toegang tot artikelen, via hun universiteitsbibliotheken of door gewoon hun collega's te mailen. Dat de man in de straat niet bij hun artikelen kan is jammer, maar voor hun carrière zijn ze niet van hem afhankelijk. Van wie wel? Van subsidieverstrekkers als NWO, ZonMw en de European Research Council. Beurzen betekenen niet alleen onderzoeksgeld, ze vergroten ook dramatisch de kans op de schaarse vaste aanstellingen.

Als je zo'n beurs aanvraagt, kijkt de beoordelaar niet alleen naar hoe goed je voorstel is, maar ook of jij het soort onderzoeker bent dat dat voorstel kan waarmaken.

Hoe dan?

Door te kijken naar je publicatielijst. 'Die bepaalt mede je vervolgcarrière, en daarvoor zijn de grote prestigieuze tijdschriften cruciaal', aldus de Leidse open-access-onderzoeker Thed van Leeuwen van het Centre for Science and Technology Studies (CWTS). 'De bladen die aan zogeheten niet-hybride open access doen, dat zijn niet degene met het meeste prestige. Ik zeg niet dat ik daar happy mee ben, maar het is wel de realiteit.'

'Niet-hybride'?

Uitgevers zetten maar al te graag een deurtje in hun betaalmuur, als je maar geld overmaakt. Zulke 'article processing charges' kunnen oplopen tot vele duizenden euro's. In Nederland is vijftig procent van alle wetenschappelijke

publicaties open access, en daarvan is weer de helft hybride gepubliceerd. De Nederlandse universiteiten onderhandelen met de grootste uitgevers: in ruil voor abonnementsgeld, zetten zij artikelen met een Nederlandse hoofdauteur op open access. 'Er is daarnaast een enorme long tail van uitgevers die één tot vijftien bladen uitgeven, het is veel werk om daar allemaal afspraken mee te maken', verduidelijkt Kurt De Belder, directeur van de Leidse UB.

Dat hybride publiceren kan op allerlei verschillende manieren, en veel daarvan worden door cynici wel aangeduid als 'double dipping'.

Wat is er mis mee?

Grote uitgeverijen als Elsevier en Springer krijgen universiteitsgeld voor hun abonnementen. Daarin staat onderzoek dat door universiteitsmensen is gedaan, en door universiteitsmensen is gereviseerd. En ze krijgen ook nog een keer geld om het openbaar te maken. Ze maken, niet heel verrassend gezien dit businessmodel, winst.

Nou en? De koffieleverancier van de universiteit doet dat toch ook?

Maar niet met een marge van meer dan dertig procent. En als het onze onderzoekers waren die de koffieplanten inzaaiden, de vruchtjes plukten en de bonen roosterden, zouden we ons over die bedrijfstak ook eens achter de oren krabben. 'Tegelijkertijd zeggen we tegen de regering dat we te weinig geld krijgen', aldus NWO-voorzitter Stan Gielen.

Het belangrijkste: hybride publiceren mag niet meer. De overgangperiode van vijf jaar begint in januari 2020.

Wie doen er allemaal mee?

Voor onderzoekers aan deze universiteit zijn NWO, haar geneeskundige zusje ZonMw, en de European Research Council het belangrijkste. Ook de opvolger van de Europese beurzepot Horizon 2020 zal Plan S-compliance gaan vereisen, en de Bill & Melissa Gates Foundation. Verder doen de NWO's van veel Europese landen mee - maar niet die van Duitsland.

'Als je wereldwijd kijkt, dan produceren de onderzoekers die onder Coalition S vallen 3% van de wereldproductie; echt maar een fractie', valt UB-baas De Belder het speelveld samen. 'Maar het is wel de fine fleur; in principe zijn het namelijk de beste onderzoekers die deze beurzen krijgen.'

Is dat voldoende om een omslag gedaan te krijgen?

'Nee, by far niet', aldus NWO-directeur Stan Gielen op een bijeenkomst over Plan S op 31 januari. 'We zijn hard aan het werk met grote spelers uit Azië, de VS, enzovoort.' Hij moet daar geheimzinnig over doen, om lobbywerk van de grote uitgevers te voorkomen, verontschuldigt hij zich.

Maar als de rest van de wereld niet meedoet...

...dan hebben je buitenlandse collega's een cv met publicaties in prestigieuze bladen als *Science* en *Cell*, en jij niet. 'Je kan niet tegen mensen zeggen dat ze open access moeten publiceren, én dat ze in *Nature* gepubliceerd moeten hebben', zegt De Belder. 'De stappen die moeten worden gezet, vereisen een totale cultuurverandering in de wetenschap. De huidige criteria spannen met plan S, dus die zullen moeten veranderen. Er moeten nieuwe indicatoren komen van iemands kwaliteit als onderzoeker, en iedereen is bezig met de vraag wat die dan moeten zijn.'

Eerlijk is eerlijk: Plan S benadrukt zelf ook dat het beoordelingsmechanisme voor onderzoekers op de schop moet. Wie nu een beurs of een baan wil, moet cijfers als de h-index en de impact factor op tafel gooien - maten voor hoeveel je werk geciteerd wordt. 'Van die indicatoren moeten we af', stelde ZonMw-voorzitter Jeroen Geurts op de Plan-S-dag in Utrecht. Ze zullen niet gemist worden, maar wat gaat ze opvolgen? Daarover houden NWO en ZonMw op 23 mei nog een bijeenkomst.

Is dat niet wat aan de late kant, als dat Plan S al in januari ingaat?

'Ik ben helemaal niet tegen open access,

En daarom wil NWO dat Plan S, toch? Wat houdt het in?

'Vanaf 2020 moeten alle publicaties die resulteren uit onderzoek dat betaald is met publiek geld van nationale en Europese subsidieverstrekkingen gepubliceerd worden in compliant tijdschriften of platforms, zoals de opstellers ('Coalition S') het samenvatten.'

Compliant?

Het woord 'conform' komt er aardig in de buurt, maar iedereen gebruikt het Engelse woord. Waar het op neerkomt: als je onderzoek wordt betaald door een lid van de coalitie, moeten je resultaten in een blad verschijnen dat voldoet aan een lijst met open-access-eisen. Boeken blijven vooralsnog ongemoeid. Het artikel moet direct openbaar zijn, het auteursrecht moet bij de auteurs blijven ('onder een zogeheten Creative Commons BY-licentie'). De article processing charges mogen niet te hoog zijn, al is nog onduidelijk hoe hoog dan wel.

'Dit vereist een totale cultuurverandering in de wetenschap.'

maaaaaarrrrr.....

'Je kan niet tegen mensen zeggen dat ze open access moeten publiceren én in Nature moeten staan'

maar ik ben wel tegen dit plan en dit tijdsblad; aldus scheikundige Ludo Juurlink. Net als vrijwel alle andere onderzoekers van het Leids Instituut voor Chemie tekende hij de petitie tegen Plan S.

Dat juist veel scheikundigen tegen zijn is geen toeval: zij publiceren relatief veel in de bladen van wetenschappelijke gezelschappen. Die organisaties hebben geen winstoogmerk, en worden wel geraakt door dit plan. Het is ook een vakgebied waar het kaf van het koren gescheiden moet worden: je niet wil dat elke jandoedel die een variant op een stofje heeft gemaakt, daarover kan publiceren door maar geld te betalen aan een open access-tijdschrift. *Pay to publish* zou de balans tussen kwaliteit en kwantiteit niet ten goede komen – een zorg die overigens ook voor andere disciplines opgaat.

Zijn er nog meer bezwaren?

Juurlink: 'Als ik samenwerk met een Amerikaanse onderzoeker die ons resultaat in *Science* wil, heb ik straks een probleem. Wil hij dan nog wel samenwerken?'

En dan zijn er nog de jonge onderzoekers, die vaak azen op een prestigieuze postdoc in de VS, Singapore, Duitsland of andere landen die niet meedoen aan Plan S. Komen ze daar nog binnen zonder publicaties in toffe bladen? En, gegeven die angst: zijn we in Europa straks nog wel interessant voor de beste promovendi? Welke jonge onderzoeker die in het laatste jaar van een promotietraject of postdoc zit, heeft tijd om te wachten tot de open access-storm weer is gaan liggen?

Wat vinden de jonge onderzoekers zelf?

Gareth O'Neill, Leids taalwetenschapper en voorzitter van de Europese organisatie Eurodoc voor jonge onderzoekers: 'Alle gevestigde onderzoekers zeggen hetzelfde over Plan S: "We zijn voor open access, maarrrrr..."; en dan zijn ze bezorgd over de promovendi en de postdocs. Niemand vraagt wat wij er zelf van vinden. Ze zijn ook niet op bijeenkomsten zoals die in Utrecht, want ze moeten onderzoek doen.' Wat willen ze dan? 'Early career researchers' willen open access, en we willen dat het beloningssysteem voor onderzoekers nu veranderd wordt.'

Het verhaal begon met een soep die niet zo heet gegeten ging worden?

Dat was heel erg de boodschap die NWO en ZonMw wilden uitdragen op die bijeenkomst in Utrecht. Het was ze inmiddels duidelijk dat de Nederlandse wetenschappers niet zo enthousiast zijn over Plan S als zij. 'We gaan goed luisteren, en we nemen jullie opmerkingen mee naar het overleg in Brussel', beloofde Gielen. Geurts beklemtoonde dat 'jonge onderzoekers niet in een niemandsland terecht mogen komen', al maakte hij niet duidelijk hoe hij dat wil gaan voorkomen.

Ook die overgangperiode van vijf jaar werd herhaaldelijk onderstreept. 'Er zal nog een hoop moeite gedaan moeten worden om de vragen en zorgen van de wetenschappelijke gemeenschap te adresseren', concludeerde NWO in haar samenvatting van de bijeenkomst.

En dat 'meenemen naar Brussel'?

Plan S is, zoals de naam op zich al suggereert, vooralsnog alleen een plan. Een hoop details zijn nog onduidelijk: hoe ziet die overbrugging er precies uit voor de hybride bladen als *Nature*, *Science* en *The Lancet*? Hoe zit het nou met de zogeheten 'groene' open access, waarbij wetenschappers hun werk openbaar maken op een site van hun universiteit, zoals het Leiden Repository? Welke versies uit de brij aan Creative Commons-licenties zijn er goed genoeg, en welke niet?

NWO en ZonMw schuiven daarover aan tafel met hun collega's uit het Verenigd Koninkrijk, Scandinavië en de rest van de coalitie, die elk precies dezelfde kritiek ontvangen zullen hebben gekregen in hun land. Misschien wel op nog bezorgerder toon, want Nederland loopt voor met open access.

Als alles open access is, dan scheelt dat universiteiten miljoenen aan abonnementsgelden, toch?

CWTS'er Thed van Leeuwen: 'Het is een hardnekkig misverstand dat alles hierdoor gratis wordt. Open access is sympathiek, maar er hangt wel een prijskaartje aan: de *article processing charges*. Die ga ik niet van mijn vakantiegeld betalen.'

De Belder: 'De publicatiekosten stijgen elk jaar, om verschillende redenen. Een deel van deze kosten zijn de *article processing charges* voor open access publiceren. Hoeveel Leiden daaraan kwijt is, kunnen we niet zeggen. Een paar jaar terug hebben we dat laten onderzoeken, en toen kwamen we uit op €750.000. Als het goed is, zou dat nu minder moeten zijn, door de onderhandelingen met de uitgevers waarmee we open access deals hebben afgesloten.'

Chemicus Juurlink: 'De bladen van de wetenschappelijk genootschappen krijgen zo een enorme deuk, terwijl je de Elseviers van deze wereld alleen maar vervangt door een andere slimmerik die publiek geld af weet te romen.'

De uitgevers mogen niet double dippen van NWO. Maar straks doen de universiteiten dat wel, lijkt het.

Als je uit de ruif van de coalitie eet, mag je niet meer in *The Lancet* publiceren. Maar je wilt het blad nog wel kunnen lezen, en dat kost geld. Er geldt hier geen marktwerking: er is maar één bedrijf dat *Lancet*-artikelen verkoopt, en dat is Elsevier. Stan Gielen: 'Ik ga er niet over welke abonnementen de universiteitsbibliotheken afsluiten; dat zullen ze zelf moeten weten.' In Duitsland en op Harvard durfden ze daar heel radicaal in te zijn, merkt hij op: daar draaiden ze gewoon de geldkraan dicht.

Over radicaal gesproken...

Nou, er is dus een nog niet helemaal ingevuld plan dat een enorme omslag in het beloningssysteem vereist waarvan nog onduidelijk is hoe het eruit moet zien. Het is onduidelijk of het geld gaat kosten, en zo ja, hoeveel.

Het is onduidelijk wat de gevolgen voor de Europese wetenschappers zullen zijn, en voor niet-Europeaan die hier een tijdelijke aanstelling overwegen. Het is onduidelijk wat de gevolgen voor de wetenschappelijke uitgevers en gezelschappen zullen zijn. De discussie wordt al snel saai omdat het gaat over allemaal verschillende kleuren open access (groen, goud, brons, diamant of allemaal?), auteursrechten en de verschillen in publicatiecultuur tussen de fysieke chemie en de chemische natuurkunde.

Maar het gaat óók over honderden miljoenen euro's belastinggeld, fundamentele opvattingen over openbaarheid en waar wetenschap voor is, en de toekomst van de slimste mensen van ons continent. Voor Europees wetenschapsbeleid is dit zo radicaal als het maar wordt.

Maar wordt het echt een Brexitesk geval van onszelf in de voet schieten?

Nee. Dat plan lijkt vooral bedoeld om te

zorgen dat iedereen eindelijk eens wakker schrikt. Om te laten zien dat het de geldschieters wel degelijk menens is met die openbaarheid, en dat wie betaalt, bepaalt. De uiteindelijke versie zal vermoedelijk een stuk trager en braver worden.

O'Neill: 'Wat wel opvalt in dit debat: de mensen die zichtbaar zijn, zijn de top in hun vakgebieden, en hopelijk ook goede reviewers. Maar in deze discussie bouwen ze stromannen en komen ze met drogredeneringen, en flappen ze van alles eruit.'

Voorbeelden? Open access is niet hetzelfde als *predatory open access*, waarbij wetenschappers geld uit de zak wordt geklopt voor publicaties in flutblaadjes. Uitgevers zijn geen parasieten: ze leveren een waardevolle bijdrage aan het wetenschappelijk proces, en we kunnen moeilijk van ze vragen dat ze dat gratis doen. Die *publish or perish*-cultuur waar jonge onderzoekers over klagen, is niet verzonden door de grote boze uitgevers, maar het gevolg van de hypercompetitie om beurzen waarbij publicaties loodzwaar meetellen. Er kan heel veel beter aan de manier waarop wetenschappelijke kennis nu wordt gedeeld: de soep moet ook weer niet té koud worden.

En tot die tijd?

Er bestaat een illegale website die wetenschapsartikelen ontsluit, nu te vinden op sci-hub.tw. Het is snel, het is gratis en het heeft vrijwel alles. Hebben we ergens gelezen. Maar op de langere termijn is een duurzamere optie uiteraard wenselijk. Kurt De Belder, directeur van de Leidse UB: 'Een illegaal middel is niet de manier om de internationale wetenschappelijke communicatie te organiseren.'

DOOR BART BRAUN

Zij hoort tussen de 'grote mannen'

Hou herinnering aan Tatiana Afanassjewa levend

De recent opgedoken briefwisseling met Albert Einstein bewijst het andermaal: natuurkundige Tatiana Afanassjewa was meer dan de 'vrouw van Ehrenfest'. De universiteit zou een prijs of een gebouw naar haar moeten vernoemen, betoogt **Rosanne Schot**.

'Ik heb veel van uw werk geleerd', schreef Albert Einstein aan Tatiana Afanassjewa. Wetenschapsjournaliste Margriet van der Heijden had drie onbekende brieven tussen de wereldberoemde natuurkundige en Afanassjewa in het archief van haar man Paul Ehrenfest gevonden.

Het paar woonde in Leiden op de Witte Rozenstraat 57. Dat heet nu het 'Ehrenfest-huis', maar is ontworpen door Afanassjewa in de neoclassicistische stijl die populair was in Sint-Petersburg waar zij was opgegroeid. Door het bèta-dispuut Christiaan Huygens zijn in 1971 twee gevelstenen aangebracht als aandelen aan de vroegere bewoners. 'Hier woonde en werkte professor Ehrenfest † 1933' staat er op de eerste, gevolgd door een steen met de tekst: 'Zijn vrouw Tatiana Afanassjewa, haar tijd ver vooruit, stelde dit huis open voor mensen en ideeën'.

Waarom was deze vrouw haar tijd zo vooruit en waarom verandert de vondst van deze brieven iets aan de Leidse universiteitsgeschiedenis?

Tatiana Afanassjewa werd geboren

op 19 november 1876 in Kyiv, toen onderdeel van het Russisch Keizerrijk. Ze groeide op in de welgestelde kringen van Sint-Petersburg bij haar oom die hoogleraar was op het Polytechnisch Instituut. Ze genoot daar een uitstekende opleiding, en vertrok naar de vooraanstaande universiteit van Göttingen om verder te leren in de wis- en natuurkunde. Hier ontmoette zij haar toekomstige man Paul Ehrenfest, die haar toegang verzekerde tot een wiskundeclub die eerst enkel voor mannen bedoeld was. Ze trouwde in 1904 en vertrok in 1907 naar Sint-Petersburg waar zij les gaf. Ehrenfest raakte in deze jaren bevriend met Albert Einstein en volgde natuurkundige Hendrik Lorenz op als hoogleraar in Leiden.

Leiden had op dat moment wereldfaam met het onderzoek in de fundamentele natuurkunde. Onder invloed van Ehrenfest zouden er verschillende vooraanstaande natuurkundigen in Leiden worden gevormd zoals Samuel Goudsmit, Jan Burgers, George Uhlenbeck, Jan Tinbergen en Hendrik Casimir. Hij stelde de woensdagavond-colloquia in waar hij met de pienterste studenten debatteerde over de nieuwste ontwikkelingen in de quantummechanica en de relativiteitstheorie. Beroemde gasten kwamen logeren in de Witte Rozenstraat, waaronder elf Nobelprijswinnaars, en dit alles droeg bij aan een intellectueel uitdagende omgeving. Niet voor niets werd Ehrenfest 'het geweten van de natuurkunde' genoemd,

en iemand die altijd tot de kern van het probleem wist door te dringen. Tatiana Afanassjewa was echter minder op haar plek in Leiden. Door de verhuizing naar het conservatieve Nederland werd zij gedegradeerd tot 'vrouw van' en moest zij haar werk op eigen initiatief voortzetten. Haar expertise was de statistische mechanica en statistische thermodynamiek, waar zij samen met haar man over publiceerde.

Verder zette zij zich in voor een hervorming van het wiskundeonderwijs waarbij kinderen eerst spelenderwijs meetkunde leerden en pas later begonnen met de theorie. Inmiddels is dit al decennia de praktijk.

De brieven die Van der Heijden in Museum Boerhaave opdook, dateren echter van een latere periode. Toen die geschreven werden, was het al meer dan 25 jaar geleden sinds Ehrenfest zichzelf en hun zoon Wasik van het leven beroofde. De brieven bevatten de reactie van Einstein op Afanassjewa's manuscript van een studieboek over thermodynamica die ze in het Engels wilde laten uitgeven. Het reageert aanvankelijk positief, maar constateert daarna dat het boek waarschijnlijk lastig te begrijpen zal zijn voor studenten. Uiteindelijk heeft ze het, met enkele aanpassingen, op eigen kosten uitgegeven bij Uitgeverij Brill.

De vriendschappelijke band die zij hadden opgebouwd bleef echter bestaan en zij bleven corresponderen over wiskunde, natuurkunde en meer persoonlijke zaken. De vondst

geeft een mooi beeld van twee wetenschappers elkaar respecteerden en elkaar vonden in gezamenlijke interesses, ook toen haar man niet meer leefde. Ze heeft als wetenschapper met een passie voor onderwijs een belangrijke bijdrageleverd aan het wetenschappelijke klimaat van Leiden en dus verdient Tatiana Afanassjewa hernieuwde waardering.

De aandacht voor de 'grote mannen' uit het verleden heeft een beeld opgeleverd dat de wetenschappelijke veranderingen voortkomen uit het werk van één individueel genie. In de realiteit is de wetenschap bij uitstek een sociale aangelegenheid, waarbij men afhankelijk is van allerlei netwerken en relaties. Kennis kun je ook zien als een sociaal goed waarbij zaken als toegankelijkheid, herkenbaarheid en deelbaarheid een belangrijke rol spelen. Wie je bent en hoe je bent heeft dus een significante invloed op hoeveel succes je in de wetenschap kunt behalen.

Een erkenning van die drempels en het ontwikkelen van een inclusief kennisklimaat zijn dus essentieel om

zoveel mogelijk verschillende mensen de kans te geven om zich in de wetenschap te kunnen ontwikkelen. Afanassjewa heeft die kans van de Universiteit niet gekregen, maar dit weerhield haar niet om alsnog bij te dragen aan de kennisontwikkeling door zelf te blijven studeren en te publiceren.

Het verhaal van Afanassjewa en Leiden is wellicht gecompliceerder dan dat van de 'grote mannen', maar juist haar liefde voor de wiskunde kan mannen en vrouwen in de (bèta) wetenschappen blijven inspireren. Ik zou willen voorstellen om een aanmoedigingsprijs met haar naam in het leven te roepen, bijvoorbeeld voor jong vrouwelijk bètatalent. Tevens hoop ik dat op een van de nieuwbouwprojecten van de universiteit haar naam zal prijken. Door haar een plaats te geven in de publieke ruimte van Leiden kunnen we de herinnering aan haar levend houden.

ROSANNE SCHOT is masterstudent geschiedenis en voorzitter van Feminist Evolution Leiden

Advertentie

UNIVERSITAIRE VERKIEZINGEN 2019

Kijk ook op: universiteit leiden.nl/verkiezingen

1. TIJDSHEMA VERKIEZINGEN

Het volgende tijdschema is opgesteld voor de reguliere verkiezingen van de

- studentengeleding van de Universiteitsraad,
- studentengeleding van alle Faculteitsraden,
- personeelsgeleding van alle Faculteitsraden,
- Studentenraad LUMC.

Tevens zijn er verkiezingen voor de Dienstraden van het

- ASCL,
- Bestuursbureau,
- ICLON,
- ISSC,
- SOZ,
- UBL,
- UFB,
- Vastgoed.

4 maart peildatum en vaststelling kiezersregisters
5 en 6 maart kandidaatstelling van 9.00 tot 16.00 uur, inzage kiezersregisters en indienen verzoeken tot verbetering kiezersregisters bij het betreffende stembureau

7 maart besluiten stembureaus inzake kandidaatstelling en verzoeken tot verbetering kiezersregisters (beroep mogelijk op 11 en 12 maart; beslissing op beroep 14 maart)

11 en 12 maart herstel van verzuimen kandidaatstelling
13 maart beslissing stembureaus herstel van verzuimen kandidaatstelling (beroep mogelijk op 18 en 19 maart; beslissing op beroep **21 maart**)

8 april verzenden elektronische oproepen; opening verkiezingen (9.00 uur)
11 april sluiting stemming (16.00 uur)
16 april uitslag stemming (beroep mogelijk van 17 t/m 24 april; beslissing op beroep 18 t/m 30 april)

2. WIE IS KIESGERECHTIGD?

Kiesgerechtigd is iedereen die op 4 maart 2019 krachtens een aanstelling bij de Universiteit Leiden werkzaam is in een van de onderdelen waar verkiezingen worden gehouden en iedereen die op die datum als student – dus niet als extraneus of gaststudent – staat ingeschreven. Deze groep behoort dus in het kiezersregister te zijn opgenomen.

Student-assistenten oefenen hun kiesrecht in beginsel uit in de geleding van de studenten. Andere studenten in dienst van de universiteit oefenen hun kiesrecht uit in de geleding van het personeel. Personen in dienst van NWO, FOM of daarmee vergelijkbare organisaties en werkzaam bij de Universiteit zijn ook kiesgerechtigd; zij worden wel aangeraden bij de ter inzagelegging van de kiezersregisters te controleren of zij daarin ook zijn opgenomen.

U kunt uzelf ervan overtuigen dat u in het kiezersregister bent opgenomen door op 5 of 6 maart 2019 bij het stembureau langs te gaan; u kunt op deze dagen ook een verzoek tot verbetering van het kiezersregister indienen.

3. STEL U KANDIDAAT

Indien u belangstelling heeft voor een actieve rol in de medezeggenschap kunt u zich op 5 en 6 maart 2019 kandidaatstellen bij uw stembureau. De formulieren daarvoor

zijn verkrijgbaar bij de stembureaus en via universiteit leiden.nl/verkiezingen. Op 13 maart 2019 maken de stembureaus hun beslissingen ten aanzien van de ingediende kandidaatstellingen bekend. Mochten er verzuimen zijn geconstateerd die kunnen worden hersteld – zoals het ontbreken van voldoende handtekeningen van kiesgerechtigden die de kandidaatstelling ondersteunen – dan is daartoe volgens bovenstaand schema gelegenheid.

4. BEROEPAANTEKENEN

Indien u het niet eens bent met een beslissing van een stembureau met betrekking tot de kandidaatstelling of de verbetering van het kiezersregister, dan kunt u daartegen beroep aantekenen volgens bovenstaand schema bij de kamer voor de verkiezingen van de Commissie voor de beroep- en bezwaarschriften (Rapenburg 70 te Leiden).

5. GA STEMMEN

Let op! De periode waarin gestemd kan worden is dit jaar vier dagen!

De verkiezingen gaan volledig via het internet. Vanaf **8 april 2019** (9.00 uur) kunt u met uw ULCN account inloggen op de verkiezingsapplicatie via universiteit leiden.nl/stemmen. U kunt tot uiterlijk **11 april 2019** (16.00 uur) uw stem uitbrengen.

6. STEM BUREAUS

De verkiezingen worden georganiseerd door verschillende stembureaus, zie universiteit leiden.nl/verkiezingen. Voor verdere inlichtingen kunt u zich richten tot het Centraal Stembureau.

Eén kind in elke klas

Kindermishandeling: wanneer moet een arts het beroepsgeheim doorbreken?

‘De cijfers zijn schrikbarend hoog: 120.000 meldingen van kindermishandeling per jaar.’

Wat moet een arts doen die vermoedt dat een kind wordt mishandeld? Jurist Mirjam Sombroek-Van Doorm onderzocht het spanningsveld tussen beroepsgeheim en wettelijke meldplicht.

DOOR VINCENT BONGERS ‘De cijfers zijn schrikbarend hoog: 120.000 meldingen van kindermishandeling per jaar. Dat is één kind per klas in alle scholen. De druk om kindermishandeling effectief aan te pakken is uiteraard groot,’ zegt Mirjam Sombroek-Van Doorm, directeur van het Meijers Instituut van de Faculteit Rechten. ‘Er zijn gerucht makende zaken geweest zoals de moord op de driejarige Savanna, die in 2004 in de kofferbak van haar ouders werd aangetroffen. Dat meisje werd al langere tijd mishandeld. Of Rowena Rijkers, het meisje van Nulde, dat in 2001 omkwam door mishandeling. Zulke ernstige mishandelingszaken komen nog steeds voor en zorgen voor veel maatschappelijke onrust. De urgentie voor de overheid om met streng beleid te komen is erg hoog.’ Sombroek-Van Doorm onderzoekt het spanningsveld tussen het medisch beroepsgeheim van artsen en het melden van mogelijke mishandeling. Ze hoopt op 19 februari te promoveren. Haar proefschrift is heel actueel. ‘Per 1 januari van dit jaar is er een nieuw afwegingskader

voor artsen en andere professionals die met kinderen werken. Zij moeten ernstige vormen van kindermishandeling altijd meteen melden bij de organisatie Veilig Thuis, de opvolger van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling. Dan gaat het om een acute of structurele onveilige situatie waar een kind in verkeert. Bij de vorige code kreeg een arts nog ruimte om eerst te kijken of hij zelf met het gezin aan de slag kon. Die mogelijkheid is nu weggesneden: zelf hulp verlenen kan niet meer zonder Veilig Thuis in te seinen. Dat is best pittig, want je moet dan al eerder je beroepsgeheim doorbreken. De druk om te melden is toegenomen.’

Daar zitten goede kanten aan, legt de jurist uit. ‘Om mishandeling te bestrijden is uitwisseling van informatie nodig. Mishandelde kinderen komen nu sneller op de radar bij Veilig Thuis. De afstemming over wie de regie houdt, kan zo verbeteren.’

Toch zijn er ook nadelen. ‘Ik vind het jammer dat artsen niet de mogelijkheid hebben nog even te wachten met een melding, zeker omdat er zoveel verschillende soorten zaken zijn. Je hebt situaties waar een arts niet in contact kan treden met de ouders omdat anders het kind in gevaar komt. Er zijn ook gevallen van ouders die een kind onvrijwillig verwaarlozen.’

Daarnaast is het medisch beroepsgeheim ook van groot belang. ‘Artsen krijgen in hun opleiding het belang

en de waarde van het medisch beroepsgeheim mee, en dat is ook terecht. De patiënt moet er in beginsel vanuit kunnen gaan dat alles wat hij zegt geheim blijft. Het is lastig om een keuze te maken in een complexe situatie zoals kindermishandeling. De spanning tussen de spreekplicht en de zwijgplicht is enorm voelbaar. Wanneer mag en moet je dat beroepsgeheim doorbreken?’

‘Het is een lastige keuze: de spanning tussen de spreek- en zwijgplicht is enorm voelbaar’

Om artsen te helpen die keuze te maken is er een stappenplan verbonden aan de code dat ze moeten volgen. Dat werkt best goed voor zover de arts zelf signalen heeft van kindermishandeling. ‘Dat plan is bedoeld om een “niet-pluisgevoel” te verifiëren.’

Maar er zijn ook andere situaties waarmee artsen te maken krijgen. ‘Het komt voor dat een arts niet zelf een melding doet, maar wordt gebeld door een instantie als Veilig Thuis of de Raad voor de Kinderbescherming, die een onderzoek zijn gestart naar mogelijke mishandeling van een

kind. Een huisarts heeft het hele gezin in beeld: die weet van het overmatig drankgebruik van de vader, of van de elkaar geslagen moeder, of de verwaarlozing van het kind. Dus hij is een heel belangrijke bron. In die situaties ontbreekt een stappenplan.’

Dat is een groot gemis voor artsen én het tuchtcollege, vindt Sombroek-Van Doorm, en daarom maakte ze er zelf een.

‘Ik ben zelf tuchtrechter in het Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg Amsterdam. In de praktijk zie ik dat er in die situaties een doorbreking van het beroepsgeheim toch wel strikter wordt getoetst dan wanneer de arts zelf een melding doet. Het college kijkt scherp naar wat de arts heeft gedaan om toestemming te krijgen van de ouders om informatie naar de instantie door te geven. Is er echt wel een noodzaak om het beroepsgeheim te doorbreken? Het wordt lastig als de instantie die de arts belde, zegt al toestemming te hebben van de ouders. Dan blijkt soms dat die geen toestemming hebben gegeven voor gegevensverstrekking of niet wisten dat het daarom ging.’

Zowel artsen als instanties moeten dus heel zorgvuldig zijn, benadrukt ze. ‘Je bent geneigd om het goede te doen en op te komen voor het kind. Die reflex is heel begrijpelijk. Maar toch moet je even een stapje terugzetten en waar mogelijk eerst een gesprek voeren met de ouders, vooral

als je je als arts zelf geen zorgen maakt over het kind. Instanties moeten op hun beurt geen vragen stellen die niet bij een arts thuishoren, bijvoorbeeld of een ouder geschikt is om gezag uit te voeren. Gegevensverstrekking kan immers altijd leiden tot een gang naar het tuchtcollege. Een arts die in zo’n geval spreekt, krijgt een maatregel aan de broek. Meestal is dat een waarschuwing, maar in ernstige gevallen is dat een berisping die ook wordt gepubliceerd.’ Ondertussen wordt er in Den Haag gewerkt aan nog steviger beleid. ‘Er zijn partijen die een wettelijke meldplicht voor alle gevallen van mogelijke kindermishandeling willen. Die leek er ook te komen, maar de Raad van State adviseerde dat zo’n zware maatregel alleen via het parlement kan worden geregeld.’ Er ligt nog geen wetsvoorstel. ‘De wettelijke meldplicht hing wel als een zwaard van Damocles boven mijn onderzoek. Als die er was gekomen, had mijn proefschrift geen toegevoegde waarde meer. Dan is een afwegingskader immers niet meer van belang. Ik denk niet dat zo’n plicht helpt. Een arts moet instrumenten hebben op om op maat en in het belang van het kind te handelen. Vandaar dat ik voorstel om bij kindermishandeling te handelen vanuit de zorgplicht. Kindermishandeling wordt niet bestreden door te zwijgen, maar door goede zorg te verlenen en daarvan maakt het uitwisselen van informatie deel uit.’

Academische Agenda

Prof. dr. M. Bussemaker zal op vrijdag 15 februari een oratie houden bij benoeming tot hoogleraar bij de faculteit Geneeskunde met als leeropdracht Wetenschap, Beleid en Maatschappelijke Impact, in het bijzonder in de Zorg. De titel van de oratie is ‘Zorg als sociale kwestie’.

Mw. A. Perwitasari hoopt op dinsdag 19 februari om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is ‘The Acquisition of English Vowels by Javanese and Sundanese Native Speakers’. Promotoren zijn prof.dr. N.O. Schiller en prof.dr. M. Klamer.

Dhr. R. Mezzadra hoopt op dinsdag 19 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geneeskunde. De titel van het proefschrift is ‘Genetic manipulation and genetic-based dissection of tumor-specific immunity’. Promotor is prof.dr. A.N.M. Schumacher.

Mw. M.P. van Doorm hoopt op dinsdag 19 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in

de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is ‘Medisch beroepsgeheim en de zorgplicht van de arts bij kindermishandeling in de rechtsverhouding tussen arts, kind en ouders’. Promotoren zijn prof.dr. A.G. Castermans en prof.dr. C.J.J.M. Stolker.

Mw. G.R. Sibgatullina hoopt op woensdag 20 februari om 13.45 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is ‘Languages of Islam and Christianity: Institutional Discourses, Community Strategies and Missionary Rhetoric’. Promotoren zijn prof.dr. J. Schaecken en prof.dr. M. Kemper (UvA).

Dhr. C.H.A. van Oostrum hoopt op woensdag 20 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is ‘Regres bij concernfinanciering’. Promotor is prof.dr. S.M. Bartman.

Dhr. S.H. Grimm hoopt op woensdag 20 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Wiskunde en Natuurwetenschappen. De

titel van het proefschrift is ‘Discovery of FLT3 inhibitors for the treatment of acute myeloid leukemia’. Promotoren zijn prof.dr. M. van der Stelt en prof.dr. J.J. Neefjes.

Dhr. B.J. Jongkees hoopt op donderdag 21 februari om 11.15 uur te promoveren tot doctor in de Sociale Wetenschappen. De titel van het proefschrift is ‘Neuromodulation of cognitive-behavioral control’. Promotoren zijn prof. dr. S.T. Nieuwenhuis en prof.dr. L.S. Colzato.

Mw. I. Morfini hoopt op donderdag 21 februari om 15.00 uur te promoveren tot doctor in de Geesteswetenschappen. De titel van het proefschrift is ‘Daily Records of events in an Ancient Egyptian Artisans’ Community’. Promotor is prof.dr. O.E. Kaper.

Dhr. R. Zandvliet hoopt op donderdag 21 februari om 16.15 uur te promoveren tot doctor in de Rechtsgeleerdheid. De titel van het proefschrift is ‘Trade, Investment and Labour: Interactions in International Law’. Promotor is prof.dr. N.J. Schrijver.

Maretjes

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leiden-univ.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 23 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8, waarvan 7 met vergoeding van 5 tot 10 euro. **Voortgezet onderwijs**: *Nederlands, 3havo. Nederlands, 2hbo, onderzoeksverslagen maken. *Engels, brugklas mavo-havo. *Nederlands, 2vbo. *Frans, brugklas mavo-havo. *Engels, 5 havo. **Leiden-Zuid**, 4 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. Onderwijswinkel Driftstraat 77, ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Maretjes extra

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi-commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijfdeertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

Körver c.s. advocatuur te Den Haag is op zoek naar een of meer (parttime) juridisch medewerker(s). De voorkeur gaat uit naar sollicitanten die zich in het vierde jaar van zijn of haar studie bevinden en die affiniteit hebben met arbeidsrecht of financieel recht. Het kantoor is gevestigd aan het (2512 HD) Westeinde 24 A in het centrum van Den Haag. Belangstellenden kunnen zich schriftelijk tot Mr Dr Drs P.H.J. Körver (info@korveradvocatuur.nl) wenden.

We'll be alright without him

Stop doom-mongering: the world's not doing too badly

Donald Trump on the cover of *Esquire* magazine, in 2004: "How I'd run the country. (Better.)"

Trump really isn't a harbinger of the end of time, Indian-Canadian political scientist Amitav Acharya argues. American world order never existed and beyond the doom and gloom of the West, everyone has a much brighter outlook.

BY VINCENT BONGERS Will Donald Trump and his America First politics destroy our carefully constructed free, democratic world? "Nonsense", retorts Amitav Acharya, Professor of International Relations at American University, Washington. The professor recently visited Wijnhaven to give a talk. "If there ever was such an order, its demise has practically nothing to do with Trump – he's no more than symptom. In 2014, long before this president arrived on the scene, I said in my book *The End of American World Order* that some things about America's role in the world were changing."

More and more international alliances sprung up after the Second World War. The United Nations were founded, and America was to support the spread of freedom and democracy. "Nowadays, columnists are claiming that the world is disintegrating", Acharya continues. "To my mind, that's a rash, superficial claim. Newspapers like *The Washington Post* and *The New York Times* are not interested in how the population of countries beyond the boundaries of the West are faring, while quite a lot of people in those countries reckon that the world's not doing too badly. They're much more optimistic about the future than people in Europe and America."

Why? "I frequently visit China and India, the country where I grew up, where life has improved for a large number of people; there, they are not convinced that the world is crum-

bling. They don't lie awake worrying about the Ukraine brawl."

According Acharya, there never really was an American world order. "It was more a club for Western countries, of which China and India, for instance, were never members. Besides, that so-called order has always been very fragile and precarious. Violent conflicts still happened. In fact, there are fewer conflicts nowadays."

The political scientist concedes that Trump's America has gone "into attack mode and is eroding certain elements of the so-called free world order" but he believes that won't undermine international organisations. "OK, the United States have left UNESCO. Big deal. They're withdrawing from the UN's Human Rights Council too, but they are still members of the Security Council, the IMF and the World Bank."

International cooperation will not simply disappear if the US have a less active role in it. "I think that the influence of global organisations like the UN will wane. This is an era of more regional alliances – I call it a multiplex world, in which private foundations, companies, regions and nations often team up to solve specific issues."

Europe's fatalism is exaggerated too, according to Acharya. "Sometimes, it might seem as if the EU is collapsing. No way. That alarmist attitude is the result of the huge hype about the Union, an alliance that was the model to which everyone should aspire. In reality, the EU could never meet those overblown expectations."

But what about Brexit? "Ah, the British. They were late to join, never really had their heart in it and always kept their major interests outside the Union, and now they're the first to leave. But it's not the end of the Union. Many things in the EU still work. There's no need for all that doom-mongering."

Want to get rid of a snake? Use painkillers!

Paracetamol is extremely toxic to snakes. A Leiden PhD student found out why

BY BART BRAUN At a certain point, back in the fifties, a small group of brown tree snakes, or perhaps just one pregnant female, arrived on the Micronesian island of Guam. Most people have heard of the island because, legally, it's part of the United States – the part that could be hit by a nuclear missile from North Korea. Biologists know about it because of all the snakes.

Usually, if a new species of animal or plant arrives somewhere, it just dies. However, sometimes that species manages to adapt to its new home and becomes part of the local wild life. For instance, typically Dutch animals like rabbits and pheasant were brought here by the Romans. And sometimes the introduction of newcomers goes entirely, completely wrong. Prime example: Guam's tree snakes.

Without a natural enemy, the snakes could multiply almost without limit, so they did. The island was literally crawling with snakes; it had the densest population in the

world: ten snakes for every island dweller. If a snake climbed an electricity pylon and electrocuted itself, large parts of the island lost power, an event that occurred with depressing regularity. The island's unique bird population was not accustomed to predators and stood absolutely no chance. Once the birds had been eaten, the snakes turned to lizards, rodents and other small mammals, including kittens. They managed to worm themselves into houses and are just about poisonous enough to pose a risk to young children. Something needed to be done.

But how do you fight millions of snakes at once? You need a poison, preferably something that's fatal to snakes but can't harm humans. Researchers tried all sorts: there were, after all, plenty of snakes to experiment on. And finally, they found a suitable substance: paracetamol. A 500-mg pill contains enough active ingredients to kill off six adult snakes. Dead mice were filled with the painkiller and spread around the island.

Guam still has an astounding number of tree snakes, but at least there are fewer than there once were.

And that brings us to PhD student Harald Kerkkamp at the Institute of Biology Leiden. He wondered why paracetamol was so toxic to snakes but not to other animals. Kerkkamp and toxicologist Peter van den Hurk of Clemson University in America wrote an article on it in *Comparative Biochemistry and Physiology*.

People who take an overdose of paracetamol die of acute liver failure, but snakes suffocate, which means something else happens to those creatures.

When people take a paracetamol, the liver absorbs a large part of it, and that's where the chemicals are broken down in various stages and prepared for excretion. Each stage requires a different protein, which the liver needs to make first.

Kerkkamp and Van den Hurk collected livers from nine species of snakes and from

alligators, cats and a few other animals. They mashed up the livers and then tested the activity of the different proteins. The main difference is a protein that goes by the prosaic name of uridine 5'-diphospho-glucuronosyltransferase, or UGT for short.

Without that protein, one of the breaking-down stages cannot occur and a toxic, intermediate substance builds up. Humans produce UGT, and so do rats, cows and alligators, but not snakes. Cats can't make it either – so please don't feed your poorly puss a paracetamol!

However, the traces of the gene for UGT can still be found in cat DNA. It looks as if they once had the gene for that protein but lost it. It's not clear whether snakes ever had a similar gene.

Perhaps the reason both species can do without UGT is that they are both exclusive carnivores who never eat plants and therefore never consume the poisons plants produce.

Een mugneet wordt altijd geprikt

Ronald Snijders hoeft niets over de wereld te zeggen

Komiek, schrijver en tv-presentator Ronald Snijders heeft talloze grappen en taalvondsten bedacht voor zijn nieuwe show *Groot Succes 2*. 'Dat wat niet met elkaar te verenigen is, levert humor op.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK 'Oh, helemaal vergeten dat je zou bellen', zegt Ronald Snijders (43) als hij de telefoon opneemt. 'Mijn dochter zit ziek thuis. Ik zit samen met haar tv te kijken en een broodje te eten. Dus ik praat soms met een volle mond.'

Je nieuwe show heet *Groot Succes 2*. Maar er was helemaal geen eerste deel...

'Klopt, maar ik dacht: Als je het *Groot Succes* noemt, blaas je wel heel hoog van de toren en worden de verwachtingen erg hooggespannen. Dus ik begin rustig met het vervolg, en misschien komt dan later nog het origineel. Nu heb je toch het idee dat het ook echt een groot succes wordt. Maar ja, als de voedsel- en warenautoriteit erachter komt, dan wordt de show misschien wel uit de handel genomen.' (maakt eetgeluiden)

Wat eet je eigenlijk?

'Een *classic* uit mijn jeugd, maar

dan een geüpdatete versie. Het zijn boterhammen met pizzasaus, kaas, tomaatjes en paprikapoeder uit de oven. Moet je ook eens maken. Aanrader.'

Maar de show dus: wat kunnen we ervan verwachten?

'Het is een vrolijk programma over hoe je begint met het maken van een programma. Het wordt een bonte aaneenschakeling van absurdistische teksten, taalgrappen en filmprojecties, ik zing liedjes en er komen nieuwe woorden langs. Ik zie mezelf als grappenmaker waarin ik taal gebruik als instrument. Ik heb niet de neiging iets over de wereld te zeggen. Dat doen anderen al.'

Noem eens een voorbeeld van zo'n nieuw woord?

'Een mugneet, bijvoorbeeld. Dat is een persoon die, als er meerdere mensen in een ruimte slapen, als enige door een mug wordt geprikt.'

Hoe kom je op al die taalvondsten?

'Ik heb de neiging woorden vanuit de dubbele betekenis te interpreteren, want vaak betekenen woorden verschillende dingen. Maar het kan ook voortkomen uit dat je verkeerd verstaat wat andere mensen zeggen. Of je haalt een letter uit een woord,

dan kan het meteen iets heel anders betekenen. Het gaat om het absurdisme; dat wat niet met elkaar te verenigen is, levert humor op. Neem het woord "dadelpijn". Dat is de pijn die je voelt als je de hele tijd een dadel in je oog duwt. Het scheelt maar één letter met 'zadelpijn'. Ik rek liever de werkelijkheid op dan de taal. Taal is geen doel op zich, het is een middel.'

Doe je ook nog andere dingen?

'In de show zit ook het onderdeel simultaandansen. Dat is dat je met iemand anders probeert precies dezelfde danspasjes uit te voeren. Ik ga dat in mijn eentje proberen.'

Dilemma: voortaan alleen nog maar shows maken zonder woordgrappen, of zo veel woordgrappen maken als je wilt maar niet meer op het podium staan.

Lange stilte. Dan: 'Wow. Jeetje. Dat zijn twee scenario's waar ik niks mee kan. Ik kan in mijn shows bijna niet ontkomen aan taal. Maar misschien is dat eerste eigenlijk nog wel een aardig idee, om mezelf eens op het verkeerde been te zetten.'

Ronald Snijders, *Groot Succes 2*.

Diligentia, Den Haag, zaterdag 16 februari 20.15 uur. Vanaf €17,50

Niet alleen maar akkoorden stampen

Het Nederlands Studenten Kamerkoor oefent minstens acht uur per dag

Zaterdag treedt het Nederlands Studenten Kamerkoor op in Leiden. *Mare* ging alvast kijken bij de repetitie op een afgelegen kampeerterein in het Brabantse Sint-Michielsgestel. 'We hoeven niet enkel noten te poepen.'

DOOR MONICA PRELLER 'Zum heil! Zum heil! Zum heil!'

Het hoge, strak geregisseerde stemgeluid van een dertigtal studenten van het Nederlands Studenten Kamerkoor (NSK) brengt de afgelegen oefenruimte op een kampeerterein in Sint-Michielsgestel naar hoger sferen. Alleen is de Hongaarse dirigent Béni Csillag nog niet tevreden.

'Ho maar, ho. Ik wil geen crescendo. En meer zang, we zijn geen altviolisten...' Zodra hij zijn armen weer heft, vullen de klanken uit 'Die Schöpfung' van Joseph Haydn de ruimte.

'Oké, stop maar weer.' Streng kijkt Csillag de koorleden aan. 'Ik wil dat we allemaal tegelijk beginnen. Hoe laat is het trouwens? Kwart voor zes? Nog een kwartier voor het avondeten.'

'Vijf minuten!', klinkt het van de achterste rij.

Na vijf minuten zit het koor in een eetzaal boven een bord pasta met rode saus. 'Die Schöpfung' is niet voor een koor geschreven. We zingen een twaalfstemmig arrangement. Eigenlijk vervangen wij dus de instrumenten', vertelt Hannah Li (21, archeologie). 'Heel bijzonder, maar 'In the beginning', van Aaron Copland, is mijn lievelingsstuk. Dat gaat over het christelijke scheppingsverhaal.'

'Dat is ook het nieuwste thema van ons koor', vult NSK-voorzitter Charlotte Povel (25, Vergelijkende Indo-Europese taalwetenschap) aan.

'Vorig jaar was de muziek waar we mee optraden best wel abstract. Het waren veel onbekende nummers. Ik denk dat de geest van ons koor is veranderd. We hebben een toegankelijker programma nu, met 'Lord, what a morning' en een arrangement van Psalm 14. We treden ook voor het eerst op met deze dirigent.'

Het NSK is blij met de nieuwe

koorleider. Tweede bas Daan van Velzen (24, wiskunde): 'Hij is wat enthousiaster dan de vorige. Soms wel een beetje overdreven, maar hij gaat helemaal op in de muziek.'

Eerste bas Fedde Fagginger (22, sterrenkunde) is het met hem eens. 'We hoeven van deze dirigent niet alleen maar akkoorden te stampen, maar we mogen ook nadenken over de artistieke invulling.' Povel knikt: 'We hoeven niet alleen maar noten te poepen.'

Het is een intensieve week voor de eerste uitvoering: iedere dag oefent

het koor minstens acht uur.

Van Velzen: 'We doen bijna alles samen deze week. We eten met elkaar en liggen met elkaar op een slaapzaal. Alleen de dirigent en de stemcoach niet, die hebben een aparte vleugel in de groepsaccommodatie.'

Povel lacht: 'Verschil moet er wezen.'

Hier en daar missen de koorleden wat colleges. Fagginger: 'Het was goed plannen en schuiven.'

Van Velzen: 'Ik mis ook een paar colleges in de tijd dat ik hier ben. Maar de repetitiedagen vlie-

gen voorbij. We hebben een mooie groep. Iedereen is geconcentreerd met de muziek bezig.'

Fagginger: 'We doen ook spelletjes na het oefenen. En elk anderhalf uur tijdens de repetitie is er een pauze. Ik zit in de NSKoekjes, de commissie die dan voor koekjes zorgt. Maar het is goed te doen, want ik geniet enorm van het zingen.'

Povel: 'De arrangementen van de psalmen voelen als een warm bad.'

Zaterdag 16 februari treedt het NSK om 20:15 op in de Hartebrugkerk

Het Nederlands Studenten Kamerkoorachtergrond beleeft een intensieve week. 'We doen bijna alles samen.' Foto Jan Zandee

Het Clubje

V.l.n.r. Marlise van der Veen, Willemien van den Dorpel, Juliette Bredenoord en Daniëlle Barendregt. Foto Marc de Haan

Column

Verslaving

Weinig in deze wereld is zo verslaving als het beginnen aan een nieuwe studie. Talloze liters koffie, een verscheidenheid aan heel gevaarlijke genotsmiddelen en de onmisbare beeldschermen: zij hebben mij er niet onder gekregen, maar aan een nieuwe studie ben ik toch een keer of vijf begonnen.

Ingewijden weten over welke sensatie ik het heb. Wanneer het september is, en de herfst zich aankondigt, schittert op de universiteit een hoopvol licht. Hoe vaker je aan een nieuwe studie begint, hoe scherper je het ziet.

De belofte van een nieuw leven, dat gepaard gaat met de aanvang van een nieuwe studie, is onweerstaanbaar. Als je voor het eerst gaat studeren is het genoeg reeds daar: de zenuwen over wat komen gaat, die verwijzen naar een eindeloze vrijheid, vol keuzes en mogelijkheden. Je hebt weliswaar al een keuze voor een studie gemaakt, maar een beperking is dit nog niet. Fantasieën over je verdere leven kunnen nu pas gegrond worden in enige realiteit. Zij worden nu pas echt aannemelijk, dus vele malen overtuigender.

Als vervolgens na de eerste wandeling naar de faculteit, de ontmoeting met je lotgenoten voor de komende jaren en het inslaan van de boeken die je leven moeten gaan vormgeven, als dan het studeren werkelijk begint, kun je altijd nog volhouden dat het tijdelijk is. Nu is het even minder, maar binnenkort wordt het vast allemaal anders. Je werpt een blik op het curriculum en gelooft dat het goedkomt.

Maar naarmate het jaar vordert, en het onbehagen blijft kriebelen, valt het steeds moeilijker te ontkennen. Dit is geen leven en dat gaat het ook nooit worden. De beklemming wordt ondraaglijk en je zint op een uitweg. Je denkt nog eens terug aan september, toen alles nog zo mooi scheen, ver weg maar glansrijk.

Plots weet je het: ik moet aan een nieuwe studie beginnen! En zo begint de cyclus weer van voren af aan, jaar in jaar uit. Zoals het een verslaafde betaamt, blijf je geloven in de illusie. Nu gaat het echt gebeuren, nu heb ik mijn ware bestemming gevonden. Nu word ik arts, historicus, filosoof.

Het zal het eeuwige zwak van de romanticus zijn, die zijn jeugd niet achter zich kan laten en zijn toekomst niet definitief wil inkleuren. O zoete dageraad, verlaat mij niet! Maar hoe ouder je wordt, hoe onhoudbaar deze opstelling is.

Zo de universiteit mij iets geleerd heeft, is het dat een nieuwe studie geen nieuw leven brengt. Voor een nieuw leven zijn wij aangewezen op niemand dan onszelf.

TIM HOFFMAN is student geneeskunde

‘We willen zoveel mogelijk ophalen’

Het bestuur van Happietaria Leiden

Willemien van den Dorpel (19, pedagogiek): ‘Happietaria is een pop-uprestaurant voor het goede doel.’

Eine Aarts (21, geschiedenis): ‘We zitten dit jaar in vijf steden: Leiden, Utrecht, Groningen, Wageningen en Rotterdam.’

Anne van den Bergh (20, psychologie): ‘En we zijn open tot 2 maart.’

Van den Dorpel: ‘In een maand tijd proberen we zo veel mogelijk geld op te halen. Het goede doel is Tear: een project voor vrouwen in Azië. Zij staan op tegen mensenhandel door een onderneming op te starten waar slachtoffers te werk worden gesteld.’

Aarts: ‘Denk bijvoorbeeld aan een naaiwinkel, een kapperszaak of een bakkerij. Daar onderwijzen ze slachtoffers van mensenhandel in het vak. Het project heet *Inspired Individuals*.’

Van den Bergh: ‘Die vrouwen krijgen professionele hulp zodat ze kunnen

bouwen aan een nieuwe toekomst. We hebben dit project gekozen omdat we een vrouwenteam zijn en het gaaf vinden om geld op te halen voor vrouwen. Zij brengen hun eigen leven in gevaar, en daarom is het zo bijzonder dat wij iets voor hen kunnen doen.’

Aarts: ‘Happietaria wordt gerund door vrijwilligers, vooral studenten, maar er zijn ook middelbare scholieren die het leuk vinden om te helpen.’

Aarts: ‘In het Happietaria Management Team zitten mensen van drie christelijke studentenverenigingen – NSL, Panoplia en Ichthus – en in de commissies ook mensen van Navigators Network, Prometheus en volleybalverenigingen.’

Juliette Bredenoord (22, civiele techniek): ‘We hebben een keukencommissie die het menu samenstelt.’

Aarts: ‘Zij geven de boodschappen door aan de sponsorcommissie en die regelt

alle sponsors.’

Van den Bergh: ‘De pandcommissie houdt zich bezig met alles wat in het restaurant staat: tafels, stoelen, decoratie, alles in de keuken.’

Bredenoord: ‘De medewerkerscommissie regelt medewerkers en het reserveringssysteem en houdt het overzicht tijdens de avond.’

Van den Bergh: ‘De PR- en bewustwordingscommissie probeert te zorgen dat het restaurant elke avond vol zit.’

Aarts: ‘Die maakt de reclame en zorgt ook dat er aandacht is voor het doel.’

Bredenoord: ‘En de juridische coördinator regelt de vergunningen.’

Van den Bergh: ‘Na de zomervakantie zijn we gestart. Elke maandagavond hadden we een vergadering.’

Van den Dorpel: ‘We hebben dit jaar een plan opgezet om eenzame ouderen of ouderen die wat minder geld hebben

een leuke avond uit te geven.’

Aarts: ‘Met dat project, Samen aan Tafel, willen we ouderen verbinden aan jongeren in Leiden. Er zijn twee avonden waarop een heleboel ouderen uit een verzorgingstehuis hier worden gebracht en samen gaan eten met studenten.’

Van den Dorpel: ‘We laten de ouderen voor vijftig procent korting eten.’

Aarts: ‘Op het menu hebben we vooral Aziatische gerechten. Zo hebben we een Thaise kipsalade en loempia’s als voorgerecht, als hoofdgerecht een Indiase poké bowl, een visburger, kipsaté en lasagne, en als toetje chocoladetrio, cheesecake en een appeltaartexplosie. We hebben een redelijke prijs, dus het is toegankelijk voor iedereen.’

DOOR DANIELLE TUK

Reserveren en aanmelden als vrijwilliger kan via happietarialeiden.nl

Bandirah

